

“...เงินแผ่นดินนั้น คือเงินของประชาชนทั้งชาติ...”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ ผู้ถือหุ้นบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

ความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (กลุ่มบริษัท) และงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) (บริษัท) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวมและงบแสดงฐานะการเงินเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมและงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จเฉพาะกิจการ งบแสดงการเปลี่ยนแปลง ส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นเฉพาะกิจการ และงบกระแสเงินสดรวมและงบกระแสเงินสดเฉพาะกิจการสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและหมายเหตุประกอบงบการเงินเฉพาะกิจการ รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินรวมของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และฐานะการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และผลการดำเนินงานรวมและผลการดำเนินงานเฉพาะกิจการ และกระแสเงินสดรวมและกระแสเงินสดเฉพาะกิจการ สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในส่วนของความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระจากกลุ่มบริษัทและบริษัท ตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่นๆ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณดังกล่าว สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชี

ที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเพียงพอและเหมาะสม เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่างๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการสำหรับงวดปัจจุบัน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้นำเรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวมและในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ไม่ได้แสดงความเห็นแตกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีเรื่องสำคัญในการตรวจสอบที่จะรายงาน ดังนี้

1. การด้อยค่าของเครื่องบิน

อ้างอิงหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 7.5 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย ข้อ 7.25 ผลขาดทุนจากการด้อยค่าเครื่องบิน และข้อ 4.5 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ เกี่ยวกับสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย ซึ่งอธิบายนโยบายการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน กำหนดให้สินทรัพย์ที่จัดประเภทเป็นสินทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อขาย ต้องแสดงด้วยมูลค่าที่ต่ำกว่าระหว่างมูลค่าตามบัญชีกับมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย บริษัทจึงต้องทดสอบการด้อยค่าของเครื่องบินที่ได้มีการปลดระวางตามแผนบริหารจัดการเครื่องบิน และทบทวนการด้อยค่าของเครื่องบินที่ได้มีการปลดระวางแล้ว ทั้งนี้ เมื่อมีการปลดระวางเครื่องบินดังกล่าว บริษัทจะจัดประเภทรายการเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย

เนื่องจากการประเมินสภาพของสินทรัพย์เพื่อประเมินมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์มีความซับซ้อน และเป็นการใช้ดุลยพินิจที่มีนัยสำคัญ ภายใต้ข้อสมมติที่ถูกกระทบโดยสภาพเศรษฐกิจโลกและตลาดซื้อขายเครื่องบินใช้แล้วในอนาคต ซึ่งบริษัทดำเนินการทดสอบการด้อยค่าของเครื่องบินโดยพนักงานของบริษัทตามหลักเกณฑ์ของ The International Society of Transport Aircraft Trading (ISTAT) และใช้ดุลยพินิจที่มีนัยสำคัญในการประเมินสภาพขององค์ประกอบหลักของเครื่องบิน อ้างอิงข้อมูลจากนิตยสารเครื่องบินใช้แล้ว เพื่อนำมาปรับลดมูลค่าเครื่องบิน จึงมีความเสี่ยงที่ผลการประเมินอาจผิดพลาดอย่างสำคัญได้ ด้วยเหตุนี้ การรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าเครื่องบินจึงเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ใช้วิธีการตรวจสอบที่สำคัญดังนี้

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ซักถามผู้บริหารเกี่ยวกับความเหมาะสมของข้อสมมติที่สำคัญ สำหรับการคำนวณมูลค่ายุติธรรมเพื่อทดสอบการด้อยค่าของเครื่องบินที่ถือไว้เพื่อขาย ทดสอบการคำนวณโดยสอบทานอายุการให้ประโยชน์ขององค์ประกอบหลักตามสภาพของเครื่องบิน และเปรียบเทียบมูลค่าตามบัญชีกับมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย ซึ่งอ้างอิงราคาตลาดจากนิตยสารการขายเครื่องบินใช้แล้ว เพื่อนำมา

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

คำนวณการปรับลดมูลค่าองค์ประกอบหลักตามสภาพของเครื่องบินตามแนวปฏิบัติของอุตสาหกรรมการบิน (ISTAT) รวมถึงตรวจสอบการอนุมัติการปลดระวางเครื่องบินและการรับรู้ด้อยค่าของเครื่องบินโดยผู้มีอำนาจ

2. ระบบ Fare Management

ในระหว่างปี 2559 บริษัทได้นำระบบ Fare Management มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดราคาบัตรโดยสาร ซึ่งเป็นระบบต้นทางของการบันทึกยอดรายได้จากการขนส่งผู้โดยสาร แต่เนื่องจากข้อมูลราคาบัตรโดยสารมีโครงสร้างราคาและช่องทางการจำหน่ายที่หลากหลาย ประกอบกับเป็นการนำระบบใหม่มาใช้เป็นครั้งแรก อาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการบันทึกข้อมูล อีกทั้งกระบวนการบันทึกการขายและการคำนวณรายได้จากเที่ยวบิน การวัดมูลค่าราคาขาย การบันทึกค่าคอมมิชชั่นและส่วนลด มีความซับซ้อน หากมีการบันทึกข้อมูลในระบบ Fare management ไม่ถูกต้อง ย่อมส่งผลต่อการรับรู้รายได้ค่าขนส่งผู้โดยสารและบัญชีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ถูกต้องด้วยเช่นกัน ดังนั้น เรื่องดังกล่าวจึงเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ศึกษาทำความเข้าใจคู่มือการทำงานของระบบ Fare Management และได้ทดสอบการควบคุมกระบวนการนำเข้าข้อมูลและประมวลผลของระบบ Fare Management

เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นในความถูกต้องของผลลัพธ์จากระบบ Fare management สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ทดสอบการควบคุมการเข้าถึงระบบของผู้ใช้งาน ทดสอบการควบคุมการเปลี่ยนแปลงแก้ไข โปรแกรม และทดสอบการปฏิบัติงานของระบบ การทดสอบการควบคุมเหล่านี้เพื่อให้ความเชื่อมั่นว่าได้มีการปฏิบัติตามการควบคุมที่ได้ออกแบบไว้ และสามารถป้องกันการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูล ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความถูกต้องของข้อมูลทางบัญชีเกี่ยวกับรายได้จากการขนส่งผู้โดยสาร

วิธีการทดสอบการควบคุมระบบงานนั้นได้ทำการตรวจสอบตั้งแต่การอนุมัติราคา การนำเข้าข้อมูลในระบบ Fare management และตรวจสอบอัตราราคาตามระบบ Fare management ที่ได้รับอนุมัติกับราคาตามบัตรโดยสาร เพื่อให้สามารถระบุข้อมูลที่อาจเกิดข้อผิดพลาด รวมถึงทดสอบการควบคุมที่สำคัญ เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นว่าการควบคุมที่ออกแบบไว้มีการปฏิบัติอย่างเหมาะสม

ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เน้น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขอให้สังเกตหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 5 เรื่องการดำเนินงานตามแผนปฏิรูป ซึ่งอธิบายเกี่ยวกับแผนการดำเนินการจัดหาเงินทุนรวมถึงแผนการบริหารสภาพคล่องของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ทั้งนี้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมิได้แสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขในเรื่องดังกล่าว

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วย ข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึงงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานประจำปีนั้นซึ่งผู้บริหารคาดว่ารายงานประจำปีจะจัดเตรียมให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

“...เงินแผ่นดินนั้น คือเงินของประชาชนทั้งชาติ...”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

-4-

ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่องบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวเนื่องกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการคือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการหรือกับความถี่ที่ได้รับจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อ่านรายงานประจำปี หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสรุปได้ว่า มีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ เหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทและบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่อง และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มบริษัทและเลิกบริษัท หรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มบริษัทและของบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรฐานการสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาดเนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงข้อมูล การแสดงข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน

- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัทและของบริษัท

- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้น โดยผู้บริหาร

- สรุปร่วมกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปร่วมที่มีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทและของบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินถึงการเปิดเผยที่เกี่ยวข้องในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ หรือถ้าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เพียงพอความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทหรือบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง

- ประเมินการนำเสนอโครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยรวม รวมถึงการเปิดเผยว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควร

- ได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของบริษัทภายในกลุ่มหรือกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มบริษัท เพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรับผิดชอบ

“...เงินแผ่นดินนั้น คือเงินของประชาชนทั้งชาติ...”

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

-6-

ต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มบริษัท สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวต่อความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สื่อสารกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับดูแลเกี่ยวกับขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พบในระหว่างการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับดูแลว่าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระ และได้สื่อสารกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมดตลอดจนเรื่องอื่นซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่ามิใช่เหตุผลที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และมาตรการที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินใช้เพื่อป้องกันไม่ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่อง que สื่อสารกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับดูแล สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พิจารณาเรื่องต่างๆ ที่มีนัยสำคัญมากที่สุดในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการในงวดปัจจุบันและกำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ในรายงานของผู้สอบบัญชีเว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับไม่ให้เปิดเผยต่อสาธารณะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว หรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินพิจารณาว่าไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะมีผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ต่อส่วนได้เสียสาธารณะจากการสื่อสารดังกล่าว

(นางสาวพวงขมณาต จริยะจินดา)

รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

(นางฉิพาพร ปันยานนท์)

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินที่ 4

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2560

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2559	2558	2559	2558	
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	7.1	13,389,710,774	20,781,350,721	11,925,036,967	18,875,817,868
เงินลงทุนชั่วคราว		130,419,289	85,000,000	-	-
ลูกหนี้การค้า	7.2	10,358,261,388	11,695,702,825	10,444,175,323	10,906,776,494
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้าและเงินมัดจำ		7,979,056,576	8,904,945,334	8,217,149,112	9,060,545,326
สินค้าและพัสดุคงเหลือ	7.3	4,986,775,103	5,920,786,454	4,961,626,437	5,902,724,322
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	7.4	10,208,355,227	7,989,028,240	14,987,088,746	16,176,770,720
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย	7.5	12,321,891,869	15,099,392,637	12,321,891,869	15,099,392,637
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		59,374,470,226	70,476,206,211	62,856,968,454	76,022,027,367
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	7.6.1	3,890,765,534	4,739,377,563	1,083,520,500	1,083,520,500
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	7.6.1	-	-	1,810,209,893	810,209,893
เงินลงทุนระยะยาวอื่น	7.6.2	77,763,005	75,575,920	74,767,805	72,440,719
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	7.8	194,891,347,457	208,285,363,102	194,863,785,314	208,262,819,695
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	7.9	709,855,682	1,031,333,707	673,082,159	993,493,107
สินทรัพย์ภายใต้การควบคุม	7.10.1	10,014,948,163	8,680,325,679	10,000,049,684	8,653,240,176
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	7.11	14,164,714,939	9,182,875,582	13,649,568,370	9,179,744,325
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		223,749,394,780	231,994,851,553	222,154,983,725	229,055,468,415
รวมสินทรัพย์		283,123,865,006	302,471,057,764	285,011,952,179	305,077,495,782

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
หน่วย : บาท				
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินหมุนเวียน				
เจ้าหนี้การค้า	4,951,411,552	4,242,439,990	4,746,744,517	4,095,515,853
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	16,846,320,892	21,386,197,260	16,910,539,096	21,577,714,868
ส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี				
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	7.12 8,305,108,457	8,240,705,325	8,305,108,458	8,240,705,325
หนี้สินภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าเครื่องบิน	7.13 9,461,231,562	9,889,586,330	9,461,231,562	9,889,586,330
หุ้นกู้	7.14 5,200,000,000	4,300,000,000	5,200,000,000	4,300,000,000
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	2,000,000,000	4,000,000,000	2,000,000,000	4,000,000,000
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	5,400,375,000	10,625,380,000	5,400,375,000	10,625,380,000
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	11,280,480	87,452	-	-
หนี้สินหมุนเวียนอื่น				
เงินปันผลค้างจ่าย	54,836,876	54,881,143	54,653,276	54,728,143
รายรับด้านขนส่งที่ยังไม่ถือเป็นรายได้	27,111,129,396	24,868,518,712	26,624,698,720	24,632,513,208
อื่นๆ	7.15 8,179,071,068	8,415,014,030	9,768,399,457	12,799,438,374
รวมหนี้สินหมุนเวียน	87,520,765,283	96,022,810,242	88,471,750,086	100,215,582,101
หนี้สินไม่หมุนเวียน				
หนี้สินระยะยาว				
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	7.12 13,006,551,881	20,127,865,886	13,006,551,881	20,127,865,886
เงินกู้ยืมระยะยาวจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	7.12 14,620,533,660	15,258,204,263	14,620,533,660	15,258,204,263
หนี้สินภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าเครื่องบิน	7.13 55,289,234,923	67,660,868,659	55,289,234,923	67,660,868,659
หุ้นกู้	7.14 54,100,000,000	52,300,000,000	54,100,000,000	52,300,000,000
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	7.10.2 1,854,236,084	1,866,882,144	1,854,236,084	1,866,882,144
เงินกองทุนบำเหน็จพนักงาน	7.16 3,710,083,100	3,880,258,506	3,710,083,100	3,880,258,506
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	7.17 11,920,072,997	11,645,226,358	11,903,855,344	11,568,261,769
ประมาณการหนี้สินระยะยาว	7.18 7,365,831,672	619,309,937	7,034,078,456	619,309,937
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	148,363,624	163,940,945	148,080,624	162,867,915
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	162,014,907,941	173,522,556,698	161,666,654,072	173,444,519,079
รวมหนี้สิน	249,535,673,224	269,545,366,940	250,138,404,158	273,660,101,180
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนเรือนหุ้น	7.20			
ทุนจดทะเบียน				
หุ้นสามัญ 2,698.90 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท	26,989,009,500	26,989,009,500	26,989,009,500	26,989,009,500
หุ้นที่ออกและชำระแล้ว				
หุ้นสามัญ 2,182.77 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท	21,827,719,170	21,827,719,170	21,827,719,170	21,827,719,170
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	25,545,316,308	25,545,316,308	25,545,316,308	25,545,316,308
กำไร(ขาดทุน)สะสม				
จัดสรรแล้ว				
ทุนสำรองตามกฎหมาย	7.21 2,691,275,568	2,691,275,568	2,691,275,568	2,691,275,568
ยังไม่ได้จัดสรร	(22,167,172,423)	(22,247,804,409)	(20,794,927,497)	(23,686,357,373)
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	5,604,235,654	5,039,440,929	5,604,164,472	5,039,440,929
รวมส่วนของบริษัทใหญ่	33,501,374,277	32,855,947,566	34,873,548,021	31,417,394,602
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	86,817,505	69,743,258	-	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	33,588,191,782	32,925,690,824	34,873,548,021	31,417,394,602
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	283,123,865,006	302,471,057,764	285,011,952,179	305,077,495,782

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นางอุษณีย์ แสงสิงแก้ว)

รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ หน่วยธุรกิจบริการการบิน
รักษาการ กรรมการผู้อำนวยการใหญ่

(นายณรงค์ชัย ว่องธนะวิโมกษ์)

รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและกบข.บัญชี

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
รายได้				
รายได้จากการขายหรือการให้บริการ				
ค่าโดยสารและค่าน้ำหนักสัมภาระ	148,060,309,853	152,487,688,487	140,763,944,730	147,915,338,841
ค่าระวางขนส่ง	17,963,345,043	18,089,435,210	17,954,991,320	18,089,166,877
ค่าไปรษณีย์ภัณฑ์	615,301,846	562,089,100	615,301,846	562,089,100
กิจการอื่น	11,673,542,694	11,588,144,224	13,092,261,363	12,375,582,617
รวมรายได้จากการขายหรือการให้บริการ	178,312,499,436	182,727,357,021	172,426,499,259	178,942,177,435
รายได้อื่น				
ดอกเบี้ยรับ	204,313,537	331,925,784	177,991,509	320,659,030
ผลกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	684,970,854	3,511,781,612	691,942,292	3,488,587,347
รายได้อื่นๆ	7.22 2,244,421,749	6,020,259,832	2,542,775,237	6,381,725,548
รวมรายได้อื่น	3,133,706,140	9,863,967,228	3,412,709,038	10,190,971,825
รวมรายได้	181,446,205,576	192,591,324,249	175,839,208,297	189,133,149,260
ค่าใช้จ่าย				
ค่าเสื่อมเครื่องบิน	45,335,913,346	63,242,833,143	43,430,926,167	61,794,040,481
ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงาน	7.23 29,568,433,554	30,678,620,518	29,071,181,741	30,248,536,927
ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์ตอบแทนตามโครงการ	7.24 427,122,345	3,381,266,844	427,122,345	3,381,266,844
ค่าบริการการบิน	20,817,778,532	20,474,091,602	20,187,150,836	20,034,488,655
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับน้ำมันและลูกเรือ	5,352,676,217	5,312,866,969	5,091,799,359	5,104,586,411
ค่าซ่อมแซมและซ่อมบำรุงอากาศยาน	16,986,636,235	10,310,630,041	14,982,573,579	9,652,336,586
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	17,990,828,445	19,132,779,761	17,968,888,669	19,117,961,142
ค่าเช่าเครื่องบินและอะไหล่	9,871,541,115	8,949,988,818	8,586,755,064	7,658,995,572
ค่าสินค้าและพัสดุทั่วไป	8,150,778,440	7,828,716,942	7,811,569,276	7,584,882,922
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขายและโฆษณา	9,404,409,793	9,499,174,198	8,872,874,727	9,110,107,043
ค่าใช้จ่ายด้านการประกันภัย	569,951,467	613,989,442	509,843,895	577,639,909
ผลขาดทุนจากการซื้อขายค่าของสินทรัพย์	410,161,132	281,315,202	410,161,132	281,315,202
ผลขาดทุนจากการซื้อขายค่าเครื่องบิน	7.25 3,217,748,674	11,876,432,369	3,217,748,674	11,876,432,369
ค่าใช้จ่ายอื่น	7.26 8,841,036,057	9,359,059,811	8,537,773,485	9,051,104,538
ต้นทุนทางการเงิน	5,339,160,850	5,897,739,737	5,339,160,850	5,897,739,737
ส่วนแบ่ง(กำไร)ขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	579,446,279	(131,877,881)	-	-
รวมค่าใช้จ่าย	182,863,622,481	206,707,627,516	174,445,529,799	201,371,434,338
กำไร(ขาดทุน)ก่อนภาษีเงินได้	(1,417,416,905)	(14,116,303,267)	1,393,678,498	(12,238,285,078)
ค่าใช้จ่าย(รายได้)ภาษีเงินได้	7.27 (1,464,238,106)	(1,069,374,783)	(1,487,902,283)	(1,075,235,656)
กำไร(ขาดทุน)สำหรับปี	46,821,201	(13,046,928,484)	2,881,580,781	(11,163,049,422)
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่น				
รายการที่ไม่สามารถจัดประเภทใหม่เข้าไปไว้ในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
ผลกำไร(ขาดทุน)จากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย				
สำหรับภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	78,051,581	(400,682,710)	-	(400,682,710)
ภาษีเงินได้จากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย				
สำหรับภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	(15,610,316)	80,136,542	-	80,136,542
ส่วนแบ่งกำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่นในการร่วมค้าและบริษัทร่วม	(5,788,532)	(10,391,031)	-	-
ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์	-	8,647,351,381	-	8,647,351,381
ภาษีเงินได้เกี่ยวกับส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์	-	(1,729,470,276)	-	(1,729,470,276)
รายการที่สามารถจัดประเภทใหม่เข้าไปไว้ในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
กำไร(ขาดทุน)จากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของการป้องกันความเสี่ยง				
กระแสเงินสดเฉพาะส่วนที่มีประสิทธิภาพ	718,215,797	(2,348,050,220)	718,215,797	(2,348,050,220)
ภาษีเงินได้จากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของการป้องกัน				
ความเสี่ยงกระแสเงินสดเฉพาะส่วนที่มีประสิทธิภาพ	(143,643,159)	469,610,044	(143,643,159)	469,610,044
ผลกำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่อขาย	88,984	-	-	-
ภาษีเงินได้ผลกำไร(ขาดทุน)จากการวัดมูลค่าเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่อขาย	(17,798)	-	-	-
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่นสำหรับงวด - สุทธิจากภาษี	631,296,557	4,708,503,730	574,572,638	4,718,894,761
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	678,117,758	(8,338,424,754)	3,456,153,419	(6,444,154,661)
การแบ่งปันกำไร(ขาดทุน)				
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	15,139,579	(13,067,671,941)	2,881,580,781	(11,163,049,422)
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	31,681,622	20,743,457	-	-
	46,821,201	(13,046,928,484)	2,881,580,781	(11,163,049,422)
การแบ่งปันกำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวม				
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	645,426,711	(8,359,168,211)	3,456,153,419	(6,444,154,661)
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	32,691,047	20,743,457	-	-
	678,117,758	(8,338,424,754)	3,456,153,419	(6,444,154,661)
กำไร(ขาดทุน)ต่อหุ้น	7.29			
กำไร(ขาดทุน)ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน	0.01	(5.99)	1.32	(5.11)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายอุษณีย์ แสงสิงแก้ว)

รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ หน่วยธุรกิจบริการการบิน
รักษาการ กรรมการผู้อำนวยการใหญ่

(นายณรงค์ชัย ว่องธนะวิวัฒน์)

รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชี

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : บาท

งบการเงินรวม

	ส่วนของบริษัทใหญ่											ส่วนได้เสียที่ไม่มี อำนาจควบคุม	รวม ส่วนของผู้ถือหุ้น		
	ทุน ที่ออกและชำระแล้ว	ส่วนเกิน มูลค่าหุ้น	กำไร(ขาดทุน) สะสม		องค์ประกอบอื่นของผู้ถือหุ้น									รวม ของผู้ถือหุ้น บริษัทใหญ่	
					กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น										
					สำรองตาม กฎหมาย	ยังไม่ได้จัดสรร	กำไร(ขาดทุน)จาก การเปลี่ยนแปลงในมูลค่า ยุติธรรมของการซื้อหุ้น ความเชื่อมโยงกรณี เฉพาะส่วนที่มี ประสิทธิภาพ	กำไร(ขาดทุน)จาก การเปลี่ยนแปลงมูลค่า การป้องกันความเสี่ยง กรณีเงินสมทบส่วน ที่มีประสิทธิภาพ	ส่วนเกินทุนจากการตีราคา สินทรัพย์	กำไรเงินได้เกี่ยวกับ ส่วนเกินทุน จากการตีราคาทรัพย์สิน	ผลกำไรจากการ วัดมูลค่าเงินลงทุนใน หลักทรัพย์เพื่อขาย				กำไรเงินได้ ผลกำไรจากการ วัดมูลค่าเงินลงทุนใน หลักทรัพย์เพื่อขาย
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2558	21,827,719,170	25,545,316,308	2,691,275,568	(8,849,195,269)	-	-	-	-	-	-	-	-	41,215,115,777	80,816,601	41,295,932,378
การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น															
หัก เงินปันผลจ่าย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(31,725,000)	(31,725,000)
หัก เงินปันผลจ่ายหุ้นบุริมสิทธิชนิดสะสม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(91,800)	(91,800)
บวก กำไร(ขาดทุน)สำหรับปี 2558	-	-	-	(13,067,671,941)	-	-	-	-	-	-	-	-	(13,067,671,941)	20,743,457	(13,046,928,484)
บวก กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	(330,937,199)	(2,348,050,220)	469,610,044	8,647,351,381	(1,729,470,276)	-	-	5,039,440,929	4,708,503,730	-	4,708,503,730	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	21,827,719,170	25,545,316,308	2,691,275,568	(22,247,804,409)	(2,348,050,220)	469,610,044	8,647,351,381	(1,729,470,276)	-	-	5,039,440,929	32,855,947,566	69,743,258	32,925,690,824	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	21,827,719,170	25,545,316,308	2,691,275,568	(22,247,804,409)	(2,348,050,220)	469,610,044	8,647,351,381	(1,729,470,276)	-	-	5,039,440,929	32,855,947,566	69,743,258	32,925,690,824	
การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น															
หัก เงินปันผลจ่าย	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(15,525,000)	(15,525,000)
หัก เงินปันผลจ่ายหุ้นบุริมสิทธิชนิดสะสม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(91,800)	(91,800)
บวก กำไรสำหรับปี 2559	-	-	-	15,139,579	-	-	-	-	-	-	-	15,139,579	31,681,622	46,821,201	
หัก โอนส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ที่จำหน่าย	-	-	-	9,849,095	-	-	(12,311,369)	2,462,274	-	-	(9,849,095)	-	-	-	
บวก กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	55,643,312	718,215,797	(143,643,159)	-	-	88,977	(17,795)	574,643,820	630,287,132	1,009,425	631,296,557	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	21,827,719,170	25,545,316,308	2,691,275,568	(22,167,172,423)	(1,629,834,423)	325,966,885	8,635,040,012	(1,727,008,002)	88,977	(17,795)	5,604,235,654	33,501,374,277	86,817,505	33,588,191,782	

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นางอุษณีย์ แสงสิงแก้ว)
รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ หน่วยธุรกิจบริการการบิน
รักษาการ กรรมการผู้อำนวยการใหญ่

(นายณรงค์ชัย ว่องธนะวิโมกข์)
รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชี

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

งบการเงินเฉพาะกิจการ

	ทุน ที่ออกและชำระแล้ว	ส่วนเกิน มูลค่าหุ้น	กำไร(ขาดทุน) สะสม		องค์ประกอบอื่นของผู้ถือหุ้น					รวม ส่วนของผู้ถือหุ้น
			สำรองตาม กฎหมาย	ยังไม่ได้จัดสรร	กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น					
					กำไร(ขาดทุน)จาก การเปลี่ยนแปลงในมูลค่า ยุติธรรมของการอิงกัน ความเสี่ยงกระแสเงินสด เฉพาะส่วนที่มี ประสิทธิภาพ	ภาษีเงินได้จากการเปลี่ยน แปลงมูลค่ายุติธรรมของ การป้องกันความเสี่ยง กระแสเงินสดเฉพาะส่วน ที่มีประสิทธิภาพ	ส่วนเกินทุนจากการตีราคา สินทรัพย์	ภาษีเงินได้เกี่ยวกับ ส่วนเกินทุน จากการตีราคาทรัพย์สิน	รวมองค์ประกอบอื่น ของผู้ถือหุ้น	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2558	21,827,719,170	25,545,316,308	2,691,275,568	(12,202,761,783)	-	-	-	-	-	37,861,549,263
การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น										
หัก ขาดทุนสำหรับปี 2558	-	-	-	(11,163,049,422)	-	-	-	-	-	(11,163,049,422)
บวก กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี 2558	-	-	-	(320,546,168)	(2,348,050,220)	469,610,044	8,647,351,381	(1,729,470,276)	5,039,440,929	4,718,894,761
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	21,827,719,170	25,545,316,308	2,691,275,568	(23,686,357,373)	(2,348,050,220)	469,610,044	8,647,351,381	(1,729,470,276)	5,039,440,929	31,417,394,602
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	21,827,719,170	25,545,316,308	2,691,275,568	(23,686,357,373)	(2,348,050,220)	469,610,044	8,647,351,381	(1,729,470,276)	5,039,440,929	31,417,394,602
การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น										
บวก กำไรสำหรับปี 2559	-	-	-	2,881,580,781	-	-	-	-	-	2,881,580,781
หัก โอนส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ที่จำหน่าย	-	-	-	9,849,095	-	-	(12,311,369)	2,462,274	(9,849,095)	-
บวก กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี 2559	-	-	-	-	718,215,797	(143,643,159)	-	-	574,572,638	574,572,638
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	21,827,719,170	25,545,316,308	2,691,275,568	(20,794,927,497)	(1,629,834,423)	325,966,885	8,635,040,012	(1,727,008,002)	5,604,164,472	34,873,548,021

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นางจุฬณีษ์ แสงสิงแก้ว)

รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ หน่วยธุรกิจบริการการบิน
 รักษาการ กรรมการผู้อำนวยการใหญ่

(นายณรงค์ชัย ว่องธนะวีโมภย์)

รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชี

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน				
กำไร(ขาดทุน)ก่อนภาษีเงินได้	(1,417,416,905)	(14,116,303,267)	1,393,678,498	(12,238,285,078)
รายการปรับกระทบยอดกำไร(ขาดทุน)ก่อนภาษีเงินได้เป็นเงินสดรับ(จ่าย)				
จากกิจกรรมดำเนินงาน :				
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	17,990,828,445	19,132,779,761	17,968,888,669	19,117,961,142
ค่าธรรมเนียมเช่าเครื่องบิน	199,731,140	179,862,875	199,731,140	179,862,875
เงินปันผลรับ	(472,274)	(619,028)	(282,824,492)	(192,646,114)
ขาดทุน(กำไร)จากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย	579,446,279	(131,877,881)	-	-
รายได้จากดอกเบี้ย	(204,313,537)	(331,925,784)	(177,991,509)	(320,659,030)
กำไรจ่ายดอกเบี้ย	5,339,160,850	5,897,739,737	5,339,160,850	5,897,739,737
ขาดทุน(กำไร)จากการจำหน่ายสินทรัพย์	40,335,750	(76,968,024)	40,335,750	(77,002,834)
ขาดทุนจากการขายเครื่องบิน	69,256,925	69,941,260	69,256,925	69,941,260
กำไรจากการกลับรายการหนี้สินหมุนเวียนที่บันทึกไว้ในงวดบัญชีก่อน	-	(2,341,400)	-	-
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา	(610,722,744)	(2,317,282,893)	(613,502,567)	(2,291,857,674)
กำไรจากการวัดมูลค่าเงินลงทุน	(330,305)	-	-	-
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	(518,910,700)	607,440,461	(536,215,345)	583,038,632
ค่าสินค้าและพัสดุเสื่อมสภาพ	310,166,610	500,515,637	310,166,610	500,515,637
หนี้สงสัยจะสูญ	(59,947,994)	(122,420,638)	(60,217,870)	(123,814,144)
ผลขาดทุนจากการตัดค่าเครื่องบิน	3,217,748,674	11,876,432,369	3,217,748,674	11,876,432,369
ผลขาดทุนจากการตัดค่าของสินทรัพย์	410,161,132	281,315,202	410,161,132	281,315,202
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์				
และหนี้สินดำเนินงาน	25,344,721,346	21,446,288,387	27,278,376,465	23,262,541,980
สินทรัพย์ดำเนินงานลดลง(เพิ่มขึ้น)				
ลูกหนี้การค้า	1,461,368,172	1,020,044,763	615,822,512	1,538,148,051
สินค้าและพัสดุคงเหลือ	623,844,742	(26,894,294)	630,931,275	(12,804,608)
กำไรจ่ายล่วงหน้าและเงินมัดจำ	557,850,762	832,239,970	472,099,388	951,100,701
ภาษีเงินได้รอเรียกคืน	102,810,706	246,995,391	102,810,706	246,995,391
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	(1,979,921,313)	(17,662,084)	1,481,074,205	(5,039,182,067)
สินทรัพย์รอการขาย	(1,145,813,326)	(46,047,514)	(1,145,813,326)	(46,047,514)
เงินประกันการบำรุงรักษาเครื่องบินตามสัญญาเช่า	(4,815,659,622)	(3,331,300,680)	(4,483,906,405)	(3,331,300,680)
สินทรัพย์อื่น	(221,040,496)	183,169,584	(196,080,331)	180,599,913
กำไรจ่ายรอการตัดบัญชี	(477,657,008)	(938,187,742)	(361,321,646)	(938,187,742)
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น(ลดลง)				
เจ้าหนี้การค้า	919,164,453	(1,950,035,890)	840,697,432	(2,099,774,575)
กำไรจ่ายค้างจ่ายและหนี้สินหมุนเวียนอื่น	(3,932,882,575)	(2,944,691)	(6,895,622,702)	1,376,175,348
กองทุนบำเหน็จพนักงาน	(264,217,187)	(882,887,315)	(264,217,187)	(882,887,315)
รายรับด้านขนส่งที่ยังไม่ถือเป็นรายได้	2,184,967,326	2,288,332,877	1,934,542,154	2,201,621,500
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	6,765,251,389	32,253,030	6,434,288,203	170,367,726
เงินสดรับจากการดำเนินงาน	25,122,787,369	18,853,363,792	26,443,680,743	17,577,366,109
จ่ายภาษีเงินได้	(564,257,545)	(286,728,622)	(522,572,261)	(240,413,637)
เงินสดสุทธิที่ได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	24,558,529,824	18,566,635,170	25,921,108,482	17,336,952,472

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2559	2558	2559	2558	
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน					
เงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ถาวร	ข	(5,663,038,902)	(3,821,977,306)	(5,645,983,640)	(3,799,297,409)
เงินสดจ่ายซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน		(34,481,222)	(93,394,457)	(25,645,048)	(78,557,087)
เงินสดรับจากการโอนสิทธิค่าเครื่องบินจ่ายล่วงหน้า และอุปกรณ์การบิน		-	1,511,303,492	-	1,511,303,492
เงินสดรับจากการจำหน่ายสินทรัพย์		1,464,450,042	1,173,227,235	1,464,450,042	1,173,227,235
ดอกเบี้ยรับ		189,648,033	306,620,398	162,615,785	295,407,433
เงินปันผลรับ		263,910,692	153,871,114	282,824,492	192,646,114
เงินลงทุนลดลง(เพิ่มขึ้น)		(1,837,420)	14,243,428	(1,001,977,420)	17,378,628
เงินลงทุนชั่วคราวลดลง(เพิ่มขึ้น)		(45,000,000)	35,000,000	-	-
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน		(3,826,348,777)	(721,106,096)	(4,763,715,789)	(687,891,594)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน					
เงินสดรับจากหุ้นกู้		7,000,000,000	15,000,000,000	7,000,000,000	15,000,000,000
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะสั้น		32,218,480,000	26,864,550,000	32,218,480,000	26,864,550,000
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะยาว		1,385,931,851	6,394,735,465	1,385,931,851	6,394,735,465
เงินสดจ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะสั้น		(39,479,085,000)	(35,685,795,000)	(39,479,085,000)	(35,685,795,000)
เงินสดจ่ายชำระคืนหุ้นกู้		(4,300,000,000)	(3,000,000,000)	(4,300,000,000)	(3,000,000,000)
เงินสดจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาว		(20,111,373,426)	(24,389,907,445)	(20,111,373,426)	(24,389,907,445)
เงินสดจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืม		(4,868,787,156)	(5,989,435,254)	(4,868,787,156)	(5,989,435,254)
เงินปันผลจ่าย		(74,867)	(81,198)	(74,867)	(81,198)
เงินปันผลจ่ายส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม		(15,647,400)	(31,786,200)	-	-
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน		(28,170,555,998)	(20,837,719,632)	(28,154,908,598)	(20,805,933,432)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลงสุทธิ		(7,438,374,951)	(2,992,190,558)	(6,997,515,905)	(4,156,872,554)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี		20,781,350,721	23,346,551,299	18,875,817,868	22,605,700,442
		13,342,975,770	20,354,360,741	11,878,301,963	18,448,827,888
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนของเงินสด และเงินฝากธนาคารเพิ่มขึ้น					
		46,735,004	426,989,980	46,735,004	426,989,980
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดปลายปี	ก	13,389,710,774	20,781,350,721	11,925,036,967	18,875,817,868

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นางอุษณีย์ แสงสิงแก้ว)

รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ หน่วยธุรกิจบริการการบิน
รักษาการ กรรมการผู้อำนวยการใหญ่

(นายณรงค์ชัย ว่องธนะวิโรจน์)

รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชี

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

หมายเหตุประกอบงบกระแสเงินสด

ก. ภาษีเงินได้รอเรียกคืน งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

หน่วย : ล้านบาท

	<u>2559</u>
รับเงินคืนตาม ภ.ง.ด. 50 ปี 2557	252.00
ปรับปรุงภาษีเงินได้รอเรียกคืน ปี 2558	(149.19)
	<u>102.81</u>
	<u>2558</u>
รับเงินคืนตาม ภ.ง.ด. 50 ปี 2556	257.34
ปรับปรุงภาษีเงินได้รอเรียกคืน ปี 2557	(10.34)
	<u>247.00</u>

ข. ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

งบการเงินรวม

ในระหว่างปี 2559 ได้ซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ซึ่งมีราคาต้นทุนรวม 6,910.04 ล้านบาท โดยจ่ายชำระเป็นเงินสด 5,663.04 ล้านบาท

ในระหว่างปี 2558 ได้ซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ซึ่งมีราคาต้นทุนรวม 16,618.75 ล้านบาท ซื้อโดยวิธีสัญญาเช่าการเงิน 12,796.77 ล้านบาท และจ่ายชำระเป็นเงินสด 3,821.98 ล้านบาท

งบการเงินเฉพาะกิจการ

ในระหว่างปี 2559 บริษัทฯ ได้ซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ซึ่งมีราคาต้นทุนรวม 6,893.79 ล้านบาท โดยจ่ายชำระเป็นเงินสด 5,645.98 ล้านบาท

ในระหว่างปี 2558 บริษัทฯ ได้ซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ซึ่งมีราคาต้นทุนรวม 16,596.07 ล้านบาท ซื้อโดยวิธีสัญญาเช่าการเงิน 12,796.77 ล้านบาท และจ่ายชำระเป็นเงินสด 3,799.30 ล้านบาท

ค. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	<u>2559</u>	<u>2558</u>	<u>2559</u>	<u>2558</u>
เงินสดในมือและยอดคงเหลือในธนาคาร	13,342.97	20,354.36	11,878.30	18,448.83
เงินลงทุนระยะสั้น	-	-	-	-
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดตามที่เสนอมาก่อน	13,342.97	20,354.36	11,878.30	18,448.83
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยน	46.74	426.99	46.74	426.99
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดที่ปรับยอดใหม่	<u>13,389.71</u>	<u>20,781.35</u>	<u>11,925.04</u>	<u>18,875.82</u>

(นางอุษณีย์ แสงสิงแก้ว)

รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ หน่วยธุรกิจบริการการบิน
รักษาการ กรรมการผู้อำนวยการใหญ่

(นายณรงค์ชัย ว่องธนะวิโมกข์)

รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชี

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

1. ข้อมูลทั่วไป

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) (“บริษัทฯ”) จัดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัท มหาชน จำกัด ในประเทศไทย และเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีที่อยู่ตามที่ได้จดทะเบียนคือ

สำนักงานใหญ่ของบริษัทฯ ตั้งอยู่เลขที่ 89 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

ธุรกิจหลักของบริษัทฯ คือธุรกิจสายการบิน และหน่วยธุรกิจ ซึ่งเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการขนส่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทฯ มีเครือข่ายเส้นทางการบินให้บริการครอบคลุม 61 จุดบินใน 32 ประเทศทั่วโลก โดยเป็น 4 จุดบินภายในประเทศ (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)

2. เกณฑ์ในการจัดทำงบการเงิน

การจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ได้จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ซึ่งหมายความถึงมาตรฐานการบัญชีที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 และตามข้อกำหนดของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ว่าด้วยการจัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงิน ภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

งบการเงินเฉพาะกิจการประกอบด้วยงบการเงินบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และกองทุนบำเหน็จพนักงานบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

งบการเงินรวมประกอบด้วยงบการเงินเฉพาะกิจการและบริษัทย่อย ดังต่อไปนี้

ชื่อบริษัท	ลักษณะธุรกิจ	จัดตั้งขึ้นใน ประเทศ	อัตราร้อยละ ของการถือหุ้น	
			2559	2558
ถือหุ้นโดยบริษัทฯ				
1. บริษัท ไทย-อะมาคิอุสเซาท์อีสต์เอเชีย จำกัด	บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับการเดินทางแบบครบวงจร	ไทย	55%	55%
2. บริษัท วิงสเปน เซอร์วิสেস จำกัด	บริการงานบุคลากรเฉพาะด้าน ให้กับบริษัทฯ	ไทย	49%	49%
3. บริษัท ไทยไฟท์เทรนนิ่ง จำกัด	บริการฝึกอบรมด้านการบิน	ไทย	49%	49%
4. บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	บริการขนส่งทางอากาศ	ไทย	100%	100%
ถือหุ้นโดยบริษัทย่อยของบริษัทฯ				
บริษัทย่อยที่ถือหุ้นโดยบริษัท วิงสเปน เซอร์วิสেস จำกัด				
- บริษัท ทัวร์เอ็องหลวง จำกัด	ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว	ไทย	49%	49%

บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการค้าขายในการเดินอากาศ (Airline Operator License : AOL) ใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ (Airline Operator Certificate : AOC) และรหัสสายการบิน (Airline Designator Code) จาก IATA เมื่อวันที่ 10 มกราคม 31 มีนาคม และ 1 เมษายน 2557 ตามลำดับ ทั้งนี้ บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด ได้เริ่มดำเนินการธุรกิจเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2557

บริษัท ย่อยเป็นกิจการที่อยู่ภายใต้การควบคุมของบริษัทฯ การควบคุมเกิดขึ้นเมื่อบริษัทฯ มีอำนาจควบคุม ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม ในการกำหนดนโยบายทางการเงิน และการดำเนินงานของบริษัทย่อยนั้น และรายการบัญชีที่เป็นสาระสำคัญที่เกิดขึ้นระหว่างบริษัทใหญ่ และบริษัทย่อยได้ถูกหักกลบลบกันในการจัดทำงบการเงินรวม

งบการเงินฉบับภาษาอังกฤษแปลจากงบการเงินที่เป็นภาษาไทย ในกรณีที่มีเนื้อความขัดแย้งกันหรือมีการตีความในสองภาษาแตกต่างกัน ให้ใช้งบการเงินฉบับภาษาไทยเป็นหลัก

งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิม ในการวัดมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงิน เว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

3. มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชี และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ที่ยังไม่มีผลบังคับใช้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ที่มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2560 เป็นต้นไป

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การนำเสนอของงบการเงิน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สินค้าคงเหลือ
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง งบกระแสเงินสด
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง นโยบายการบัญชีการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สัญญาก่อสร้าง
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ภาษีเงินได้
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 16 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สัญญาเช่า
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง รายได้
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 20 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือจากรัฐบาล
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 23 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล หรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 26 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การบัญชีและการรายงานโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง งบการเงินเฉพาะกิจการ

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วม และการร่วมค้า
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การรายงานทางการเงินในสภาพเศรษฐกิจที่เงินเฟ้อรุนแรง
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 33 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง กำไรต่อหุ้น
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 34 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การรายงานทางการเงินระหว่างกาล
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 38 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 40 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 41 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง เกษตรกรรม
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 104 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การบัญชีสำหรับการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 105 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน
มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 107 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การรวมธุรกิจ
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สัญญาประกันภัย
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย และการดำเนินงานที่ยกเลิก
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 6 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การสำรวจ และประเมินค่าแหล่งทรัพยากรแร่
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ส่วนงานดำเนินงาน
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง งบการเงินรวม
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การร่วมกิจการงาน
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียในกิจการอื่น
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม

การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ความช่วยเหลือจากรัฐบาล-กรณีที่ไม่มีความเกี่ยวข้องอย่างเฉพาะเจาะจงกับกิจกรรมดำเนินงาน
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 15 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สัญญาเช่าดำเนินงาน-สิ่งจูงใจให้แก่ผู้เช่า
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 25 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ภาษีเงินได้-การเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางภาษีของกิจการหรือของผู้ถือหุ้น
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การประเมินเนื้อหาสัญญาเช่าที่เพิ่มขึ้นตามรูปแบบกฎหมาย
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลของข้อตกลงสัมปทานบริการ
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 31 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง รายได้-รายการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับบริการโฆษณา
การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน-ต้นทุนเว็บไซต์
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินที่เกิดขึ้นจากการรื้อถอน การบูรณะ และหนี้สินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การประเมินว่าข้อตกลงประกอบด้วยสัญญาเช่าหรือไม่
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สิทธิในส่วนได้เสียจากกองทุนการรื้อถอน การบูรณะและการปรับปรุงสภาพแวดล้อม
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การปรับปรุงย้อนหลังภายใต้มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 29 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การรายงานทางการเงินในสภาพเศรษฐกิจที่เงินเฟ้อรุนแรง
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การรายงานทางการเงินระหว่างกาลและการด้อยค่า
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ข้อตกลงสัมปทานบริการ
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 14 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ข้อจำกัดสินทรัพย์ตามโครงการผลประโยชน์ ข้อกำหนดเงินทุนขั้นต่ำและปฏิสัมพันธ์ของรายการเหล่านี้ สำหรับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง สัญญาสำหรับการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 17 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การจ่ายสินทรัพย์ที่ไม่ใช่เงินสดให้แก่เจ้าของ

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 18 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง การโอนสินทรัพย์จากลูกค้า
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 20 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง ต้นทุนการเปิดหน้าดินในช่วงการผลิตสำหรับ เหมืองผิวดิน
การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 21 (ปรับปรุง 2559)	เรื่อง เงินที่นำส่งรัฐ

ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ ได้ประเมินและเห็นว่า มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวข้างต้นจะไม่มีผลกระทบต่อ
อย่างเป็นสาระสำคัญต่อบการเงินรวม และงบการเงินเฉพาะกิจการที่จะนำเสนอ

4. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.1 ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

ลูกหนี้การค้าที่ไม่ใช่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญโดยพิจารณาจากหนี้รายตัว และวิเคราะห์
ประวัติการชำระหนี้ ข้อมูลหลักฐานการติดต่อของลูกหนี้แต่ละรายควบคู่ไปกับการพิจารณาอายุหนี้ของลูกหนี้เป็นเกณฑ์
ในอัตราดังนี้

ระยะเวลาที่ค้างชำระ	อัตราร้อยละของหนี้สงสัยจะสูญ
เกินกว่า 6 เดือน - 1 ปี	50
เกินกว่า 1 ปี - 2 ปี	75
เกินกว่า 2 ปี	100

4.2 สินค้าและพัสดुकงเหลือ

สินค้าและพัสดुकงเหลือ ณ วันสิ้นงวด ประกอบด้วยอะไหล่เครื่องปั้น น้ำมันเครื่องปั้น พัสดุสำหรับ
ใช้ในห้องพักผู้โดยสารและการบริการอาหาร สินค้าซื้อมาเพื่อขาย เครื่องเขียนและพัสดुकอื่น แสดงราคาทุนตามวิธีถ่วงเฉลี่ย
เคลื่อนที่ (Moving Average) หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า และสินค้าระหว่างทาง แสดงตามราคาทุน
ณ วันที่ซื้อ

- อะไหล่เครื่องปั้นที่ใช้งานอยู่ตามปกติ ตั้งค่าเผื่อพัสดुकเสื่อมสภาพในอัตราร้อยละ 10 ของยอดคงเหลือ ณ
วันสิ้นงวด
- อะไหล่เครื่องปั้นที่หมุนเวียนซ้ำและรอการจำหน่าย ได้แก่ อะไหล่เครื่องปั้นที่ไม่ใช้งานเกิน 2 ปี หรือไม่มี
เครื่องปั้นอยู่ในฝูงบิน ตั้งค่าเผื่อพัสดुकเสื่อมสภาพในอัตราร้อยละ 33.33 ของยอดที่เกิดขึ้นในระหว่างงวด
- สินค้าล้ำสมัยและชำรุดรอการจำหน่าย ตั้งค่าเผื่อสินค้าเสื่อมสภาพเต็มจำนวน

4.3 เงินลงทุน

4.3.1 เงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วม บันทึกรวมตามวิธีส่วนได้เสียตามสัดส่วนของการลงทุนในบริษัทย่อย
และบริษัทร่วมในงบการเงินรวม แต่บันทึกตามวิธีราคาทุนในงบการเงินเฉพาะกิจการ

4.3.2 เงินลงทุนชั่วคราวในตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนดภายใน 1 ปี แสดงมูลค่าตามวิธีราคาทุนตัดจำหน่าย
และตัดบัญชีส่วนเกิน/ส่วนต่ำกว่ามูลค่าตราสารหนี้ตามอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ซึ่งจำนวนที่ตัดจำหน่ายนี้จะแสดงเป็นรายการ
ปรับกับดอกเบี้ยรับ

4.3.3 เงินลงทุนระยะยาวในตราสารหนี้ที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด แสดงตามราคาทุนสุทธิจากค่าเผื่อ
การด้อยค่าของหลักทรัพย์ในกรณีที่มีการด้อยค่า และรับรู้เป็นผลขาดทุนในงวดที่เกิดการด้อยค่าในงบกำไรขาดทุน

4.4 ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์และค่าเสื่อมราคา

4.4.1 เครื่องบินและเครื่องบินภายใต้สัญญาเช่า

4.4.1.1 เครื่องบินและเครื่องบินภายใต้สัญญาเช่า แสดงตามราคาทุนรวมค่าเครื่องยนต์ อุปกรณ์การบินอื่นๆ บวกด้วยค่าตกแต่งเครื่องบินก่อนนำเครื่องบินมาบริการ โดยไม่รวมที่นั่งผู้โดยสารและประมาณการค่าซ่อมใหญ่ เครื่องบินครั้งแรกและหักด้วยส่วนลดรับค่าสิทธิประโยชน์จากการซื้อเครื่องบิน จำนวนค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานโดยประมาณ 20 ปี มีมูลค่าคงเหลือร้อยละ 10 ของราคาทุน

4.4.1.2 ค่าซ่อมใหญ่เครื่องบิน (D-Check) แสดงแยกประมาณการค่าซ่อมใหญ่เครื่องบินครั้งแรกเป็นสินทรัพย์ ออกจากต้นทุนเครื่องบินและจำนวนค่าเสื่อมราคาตามระยะเวลาที่จะซ่อมใหญ่ครั้งต่อไป 4-7 ปี ตามแบบของเครื่องบิน เมื่อมีการซ่อมใหญ่ให้บันทึกเป็นสินทรัพย์แทนสินทรัพย์เดิม

4.4.1.3 ค่าที่นั่งผู้โดยสารแสดงเป็นสินทรัพย์แยกต่างหากจากต้นทุนเครื่องบิน จำนวนค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานโดยประมาณ 5 ปี เมื่อมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงที่นั่งผู้โดยสารบันทึกเป็นสินทรัพย์แทนสินทรัพย์เดิม

4.4.2 อุปกรณ์การบินหมุนเวียน แสดงตามราคาทุน ณ วันที่ได้มา จำนวนค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานโดยประมาณระหว่าง 5-20 ปี

4.4.3 ที่ดิน แสดงตามมูลค่ายุติธรรมตามวิธีตีราคาใหม่ ประเมินราคาโดยวิธีราคาตลาดจากผู้ประเมินราคาอิสระที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ให้ความเห็นชอบ มีผลกับงบการเงินรอบระยะเวลาบัญชีปี 2558 เป็นต้นไป และกำหนดให้มีการประเมินมูลค่าที่ดินทุก 5 ปี ทั้งนี้อาจพิจารณาดำเนินการก่อนกำหนด หากมีการเปลี่ยนแปลงที่กระทบต่อมูลค่ายุติธรรมของที่ดินอย่างมีนัยสำคัญ มูลค่าที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาใหม่ได้แสดงเป็นส่วนหนึ่งในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น และรับรู้จำนวนสะสมส่วนเกินทุนจากการตีราคาที่ดินในส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทไม่มีนโยบายการจ่ายเงินปันผลสำหรับเงินส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์นี้

4.4.4 สินทรัพย์ถาวรอื่น แสดงตามราคาทุน ณ วันที่ได้มาหรือก่อสร้างแล้วเสร็จ จำนวนค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุการใช้งานโดยประมาณระหว่าง 3-30 ปี

4.4.5 ต้นทุนเพื่อการได้มาซึ่งสิทธิการเช่าสถานที่ ตัดบัญชีภายในระยะเวลา 10-30 ปี ตามอายุสัญญาเช่า

4.4.6 กำไรขาดทุนจากการจำหน่ายเครื่องบิน จำนวนจากผลต่างระหว่างสิ่งตอบแทนสุทธิที่ได้รับจากการจำหน่ายเครื่องบินกับมูลค่าสุทธิตามบัญชีของเครื่องบิน ค่าซ่อมใหญ่ (D-Check) และค่าที่นั่งผู้โดยสาร ส่วนกำไรขาดทุนจากการขายสินทรัพย์อื่นจำนวนจากผลต่างระหว่างสิ่งตอบแทนสุทธิที่ได้รับจากการจำหน่ายกับมูลค่าสุทธิตามบัญชีของสินทรัพย์ที่จำหน่าย และรับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

4.5 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายแสดงด้วยมูลค่าตามบัญชีหรือมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

ขาดทุนจากการด้อยค่ารับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ กำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายรับรู้เป็นรายได้อื่นหรือค่าใช้จ่ายอื่นเมื่อมีการจำหน่าย

4.6 สิทธิที่ไม่มีตัวตน

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ประกอบด้วย

ลิขสิทธิ์โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Software License) และต้นทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผลิตภัณฑ์โปรแกรมที่ระบุได้ และมีเอกลักษณ์เฉพาะงานของโปรแกรมที่สามารถแยกออกจากตัวคอมพิวเตอร์ได้ สามารถระบุต้นทุนได้แน่นอน และมีอายุการใช้งานทางเศรษฐกิจเกินกว่ารอบระยะเวลาบัญชีจะรับรู้เป็นสิทธิที่ไม่มีตัวตน และตัดจำหน่ายโดยวิธีเส้นตรงตามอายุงาน 5 ปี

รายจ่ายที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาและบำรุงดูแลโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ให้บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายประจำงวด

4.7 การด้อยค่าของสิทธิ

บริษัทฯ พิจารณาการด้อยค่าของสิทธิเมื่อมีข้อบ่งชี้ของการด้อยค่า และคำนวณผลขาดทุนจากการด้อยค่า โดยพิจารณาจากราคาตามบัญชีของสิทธิมีมูลค่าสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนของสิทธิ มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน หมายถึง มูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขาย ซึ่งบริษัทฯ พิจารณาการด้อยค่าเฉพาะหมวดเครื่องบิน และ เครื่องยนต์อะไหล่ที่ปลดระวาง โดยผู้เชี่ยวชาญในการประเมินราคาเครื่องบินของบริษัทฯ ประเมินมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ซึ่งอ้างอิงจากราคาตลาดที่ประกาศโดยผู้เชี่ยวชาญการประเมินราคาเครื่องบิน และดำเนินการปรับปรุงเพิ่มเติมตามสภาพระยะเวลาการใช้งานของเครื่องบินตามวิธีการที่กำหนดเป็นมาตรฐานในกระบวนการประเมินราคาเครื่องบิน

ในกรณีที่ราคาตามบัญชีของสิทธิสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน จะรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าของสิทธิในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ และจะบันทึกกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสิทธิเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าการด้อยค่าดังกล่าวไม่มีอยู่อีกต่อไปหรือยังคงมีอยู่แต่เป็นไปในทางที่ลดลง

4.8 ค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชี

4.8.1 ค่าซ่อมใหญ่เครื่องบิน (D-Check) สำหรับเครื่องบินเช่าดำเนินงาน ตัดจ่ายเป็นรายจ่ายตามอายุการใช้งาน โดยประมาณ 4-7 ปี แต่ไม่เกินอายุสัญญาเช่า

4.8.2 ค่าธรรมเนียมการค้ำประกันเงินกู้รอการตัดบัญชี ตัดจ่ายเป็นรายจ่ายตามระยะเวลาเงินกู้ในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี

4.9 หนี้สินภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าเครื่องบิน

หนี้ที่เกิดจากการซื้อเครื่องบินภายใต้สัญญาเช่าระยะยาว โดยผ่านสถาบันการเงิน แสดงมูลค่าตามภาระหนี้ผูกพันกับสถาบันการเงิน และจะลดมูลค่าลงตามจำนวนหนี้ที่จ่ายชำระคืน

4.10 การรับรู้รายได้

4.10.1 รายได้ค่าโดยสารและค่าน้ำหนักส่วนเกิน

4.10.1.1 รายรับจากการจำหน่ายบัตรโดยสารและใบสั่งบริการ (Service Order) รับรู้เป็นรายได้เมื่อมีผู้โดยสารนำบัตรโดยสารมาใช้บริการกับสายการบินของบริษัทฯ ในส่วนที่ผู้โดยสารไปใช้บริการกับสายการบินอื่นจะรับรู้ส่วนต่างราคาขายกับยอดที่สายการบินเรียกเก็บเป็นรายได้เมื่อสายการบินนั้นเรียกเก็บเงินมา

4.10.1.2 บัตรโดยสารและใบสั่งบริการ (Service Order) ที่จำหน่ายแล้ว แต่ยังไม่ได้ใช้บริการ รับรู้เป็นรายได้เมื่อบัตรโดยสารและใบสั่งบริการนั้นมีอายุเกินกว่า 2 ปีขึ้นไป

4.10.2 รายได้ค่าระวางขนส่ง รับรู้เมื่อได้ให้บริการขนส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ และออกใบรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (Air Waybill) สำหรับพัสดุภัณฑ์ที่ขนส่งโดยสายการบินอื่น จะรับรู้ส่วนต่างราคาขายกับยอดที่สายการบินอื่นเรียกเก็บเป็นรายได้เมื่อสายการบินนั้นเรียกเก็บเงินมา

- พักภัณฑ์ที่บริษัทฯ ออกใบรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์แล้ว แต่ขนส่งโดยสายการบินอื่นจะรับรู้เป็นรายได้เมื่อสายการบินที่ทำการขนส่งไม่เรียกเก็บเงินมาภายในระยะเวลา 1 ปี

4.10.3 บริษัทฯ ได้นำโครงการสะสมระยะทาง (Royal Orchid Plus) มาใช้ส่งเสริมการขาย ตั้งแต่ปี 2536 โดยให้สิทธิพิเศษแก่สมาชิกที่เข้าโครงการนำระยะทางที่สะสมตามเกณฑ์ที่กำหนดมาใช้บริการในอนาคต บริษัทฯ กำหนดมูลค่ายุติธรรมต่อไมล์โดยใช้ค่าเฉลี่ยของมูลค่ายุติธรรมของการแลกรางวัลบัตรโดยสาร และมูลค่ายุติธรรมของการแลกรางวัลอื่นๆ ถ่วงน้ำหนักด้วยจำนวนการแลกรางวัลทั้งหมด

ทั้งนี้วิธีการคำนวณมูลค่ายุติธรรมของการแลกรางวัลทั้งสองประเภท ใช้หลักการเดียวกัน กล่าวคือในส่วนของมูลค่ายุติธรรมของการแลกรางวัลบัตรโดยสาร ใช้ค่าโดยสารเฉลี่ยในแต่ละเส้นทางบินที่สมาชิกสามารถขอใช้สิทธิแลกบัตรโดยสาร หาคด้วยจำนวนไมล์ที่จะต้องใช้ในการขอใช้สิทธิของแต่ละเขตพื้นที่การบิน ถ่วงน้ำหนักด้วยการใช้สิทธิในแต่ละเขตพื้นที่การบิน และในส่วนของมูลค่ายุติธรรมของการแลกรางวัลอื่นๆ หาคด้วยจำนวนไมล์ที่จะต้องใช้ในการขอใช้สิทธิแลกรางวัลอื่นๆ ถ่วงน้ำหนักด้วยการใช้สิทธิแลกรางวัลอื่นๆ เป็นมูลค่าต่อไมล์ของโครงการสะสมระยะทาง จากนั้นบันทึกบัญชีมูลค่าไมล์สะสมตามประมาณการใช้สิทธิของสมาชิก โดยนำไปลดรายได้ค่าโดยสารคู่กับรายรับด้านขนส่งที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้(ด้านหนี้สิน) เมื่อสมาชิคนำสิทธิมาใช้บริการจึงรับรู้เป็นรายได้

4.10.3.1 ไมล์สะสมของสมาชิกที่ไม่นำสิทธิมาใช้บริการรับรู้เป็นรายได้เมื่อไมล์สะสมนั้นมีอายุเกินกว่า 3 ปีขึ้นไป

4.10.3.2 การสะสมไมล์และการใช้ไมล์สะสมขอแลกรางวัลร่วมกับกลุ่มพันธมิตรการบิน สายการบิน และธุรกิจคู่สัญญาจะเรียกเก็บเงินระหว่างกันตามจำนวนไมล์สะสมที่สมาชิกได้รับหรือตามจำนวนไมล์ที่สมาชิกใช้แลกรางวัลตามอัตราราคาต่อไมล์ ตามข้อตกลงของคู่สัญญาแต่ละรายและจะรับรู้เป็นรายได้เมื่อนำสิทธิมาใช้บริการ

4.10.3.3 บริษัทฯ มีการขายไมล์ให้กับสมาชิกเพื่อให้สามารถใช้สิทธิในการแลกรางวัลเร็วขึ้น จะรับรู้รายได้ในผลต่างราคาขายกับมูลค่าต่อไมล์

4.10.4 รายได้จากกิจการอื่นของหน่วยธุรกิจ ได้แก่ การบริการซ่อมบำรุงอากาศยาน การบริการลูกค้าภาคพื้น การบริการลานจอดและอุปกรณ์ภาคพื้น การบริการคลังสินค้าจะรับรู้เป็นรายได้เมื่อให้บริการ ส่วนรายได้จากธุรกิจครัวการบินจะรับรู้เป็นรายได้เมื่อขาย ส่วนรายได้จากกิจการสนับสนุนการขนส่ง ได้แก่ การจำหน่ายสินค้าปลอดภาษี บนเครื่องบิน และการจำหน่ายสินค้าที่ระลึกจะรับรู้เป็นรายได้เมื่อขาย ส่วนรายได้จากบริการอำนวยความสะดวกการบินจะรับรู้เป็นรายได้เมื่อให้บริการ

4.10.5 รายได้อื่นรับรู้เป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง

4.11 กำไรต่อหุ้น

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน คำนวณโดยหารกำไรหรือขาดทุนที่เป็นส่วนของบริษัทใหญ่ด้วยจำนวนถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ถือโดยผู้ถือหุ้นในระหว่างงวด

4.12 รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศที่เกิดขึ้นในระหว่างงวดแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่เกิดรายการ ซึ่งเป็นอัตราเฉลี่ยของอัตราซื้อและอัตราขาย ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2558 เป็นต้นไป

สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศคงเหลือ ณ วันสิ้นงวดบัญชี แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราปิดที่เป็นอัตราซื้อเฉลี่ยและขายเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินตามลำดับ กำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้น รับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

4.13 ผลประโยชน์ของพนักงาน

ผลประโยชน์ของพนักงานระยะสั้น บริษัทฯ รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

ผลประโยชน์หลังออกจากงาน ภายใต้โครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้ และผลประโยชน์ระยะยาวอื่น ได้บันทึกในงบการเงิน โดยใช้วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ ซึ่งคำนวณโดยนักคณิตศาสตร์ประกันภัย

ผลกำไรหรือขาดทุนจากการประมาณตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย (Actuarial Gains and Losses) สำหรับโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้ และผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงานจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

4.14 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

บริษัทฯ ได้จัดตั้ง “กองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงานบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)” ซึ่งจดทะเบียนแล้วเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2535 ตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 บริหารโดยผู้จัดการกองทุนจึงไม่ปรากฏในงบดุลของบริษัทฯ โดยบริษัทฯ จ่ายสมทบเข้ากองทุนฯ สำหรับสมาชิกที่มีอายุการทำงานไม่เกิน 20 ปี ในอัตราร้อยละ 9 ของเงินเดือน ส่วนสมาชิกที่มีอายุการทำงานเกิน 20 ปี จ่ายสมทบในอัตราร้อยละ 10 ของเงินเดือน โดยรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายของบริษัทฯ

4.15 ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้คำนวณตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากร

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีคำนวณจากผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างราคาตามบัญชีกับราคาตามฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงิน ทั้งนี้บริษัทฯ จะรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีก็ต่อเมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่บริษัทฯ จะมีกำไรทางภาษีในอนาคตเพียงพอสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจะถูกทบทวน ณ ทุกวันที่สิ้นรอบระยะเวลารายงาน และจะถูกปรับลดมูลค่าตามบัญชีดังกล่าวเมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่าบริษัทฯ จะไม่มีกำไรทางภาษีเพียงพอต่อการนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้ประโยชน์

หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี คำนวณจากผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างราคาตามบัญชีกับราคาตามฐานภาษีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์

4.16 การใช้ประมาณการทางบัญชี

ในการจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป บริษัทฯ และบริษัทย่อยต้องใช้การประมาณและตั้งข้อสมมติฐานหลายประการ ซึ่งมีผลกระทบต่อจำนวนเงินที่เกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่าย สินทรัพย์ และหนี้สิน รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์และหนี้สินอื่นที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งอาจมีผลแตกต่างกับผลที่เกิดขึ้นจริง

ประมาณการและข้อสมมติฐานที่ใช้ในการจัดทำงบการเงินจะได้รับการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ การปรับประมาณการทางบัญชีจะบันทึกในงวดบัญชีที่ประมาณการดังกล่าวได้รับการทบทวนและในงวดอนาคตที่ได้รับผลกระทบ

4.17 เครื่องมือทางการเงิน

บริษัทฯ ใช้เครื่องมือทางการเงินเพื่อลดความเสี่ยงจากการผันผวนของอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ โดยได้ทำข้อตกลงกับคู่สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและอัตราดอกเบี้ย โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนและอัตราดอกเบี้ยที่ได้ตกลงกันล่วงหน้า และจะทำการแลกเปลี่ยนเมื่อถึงกำหนดตามสัญญา แต่ละฝ่ายจะจ่ายและรับเงินต้นและหรือดอกเบี้ยในรูปสกุลเงิน และอัตราดอกเบี้ยตามที่ตกลงกัน ส่วนต่างของดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นจะบันทึกเป็นดอกเบี้ยจ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ส่วนต่างของเงินต้นจะบันทึกเป็นผลกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ส่วนสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าจะรับรู้ในงบการเงินเมื่อครบกำหนดสัญญา ส่วนต่างที่เกิดขึ้นจะบันทึกเป็นผลกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

นอกจากนี้บริษัทฯ ยังจัดทำประกันความเสี่ยงราคาน้ำมัน ค่าธรรมเนียมในการจัดทำ และส่วนต่างของราคาน้ำมัน ที่เกิดจากการทำสัญญาบันทึกเป็นค่าน้ำมันเครื่องบินในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

4.18 การบัญชีเกี่ยวกับการป้องกันความเสี่ยง

การบัญชีเกี่ยวกับการป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสด

ในกรณีที่นำเครื่องมือทางการเงินมาใช้เพื่อป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสดของรายการสินทรัพย์ และหนี้สินที่บันทึกในบัญชี หรือของรายการที่คาดว่าจะมีโอกาสเกิดขึ้นก่อนข้างสูงซึ่งมีผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุน หากเป็นรายการส่วนที่มีประสิทธิผลให้บันทึกกำไรหรือขาดทุนจากการวัดมูลค่ายุติธรรมภายหลังการบันทึกครั้งแรกในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น โดยแสดงเป็นรายการป้องกันความเสี่ยงกระแสเงินสดแยกต่างหากในส่วนของผู้ถือหุ้น สำหรับส่วนที่ไม่มีประสิทธิผลจะบันทึกในกำไรหรือขาดทุนทันที

การป้องกันความเสี่ยงในส่วนที่มีประสิทธิผลที่รับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นจะรับรู้ในกำไรขาดทุนเมื่อรายการที่คาดว่าจะเกิดขึ้นรับรู้ในกำไรขาดทุน

ในกรณีที่รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงนั้นไม่เกิดขึ้นแล้วให้ปรับกำไรหรือขาดทุนที่สะสมอยู่ในส่วนของผู้ถือหุ้นนั้น ไปยังกำไรหรือขาดทุนทันที

5. การดำเนินงานตามแผนปฏิรูป

เนื่องจากผลขาดทุนจากการดำเนินงานในปี 2556 บริษัทฯ ได้จัดทำแผนการแก้ไขปัญหาบริษัทฯ ซึ่งผ่านความเห็นชอบในหลักการจากคณะกรรมการบริษัทฯ แล้ว เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2557 โดยในระยะเร่งด่วนมีแผนมุ่งเน้นการเพิ่มรายได้ลดค่าใช้จ่ายเพื่อปรับปรุงผลการดำเนินงานในปี 2557 และจัดหาเงินทุนเพื่อให้บริษัทฯ สามารถดำเนินธุรกิจได้ต่อไปในอนาคต ต่อมา ในปี 2558 บริษัทฯ ได้ดำเนินการตามแผนปฏิรูปที่ได้ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2557 และได้รับความเห็นชอบให้ดำเนินการตามแผนจากคณะกรรมการนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ (คนร.) เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2558 ซึ่งแผนปฏิรูปจะมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องระหว่างปี 2558-2559

ปี 2558 บริษัทฯ ได้ดำเนินการตามแผนปฏิรูปซึ่งขับเคลื่อนโดยกลยุทธ์หลัก 6 กลยุทธ์ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเริ่มตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปี 2558 ประกอบด้วย การปรับปรุงเครือข่ายเส้นทางบิน โดยยกเลิกเส้นทางบินที่ไม่มีประสิทธิภาพ และไม่ทำกำไร การปรับปรุงฝูงบิน โดยการลดแบบเครื่องบินเพื่อลดต้นทุนด้านการซ่อมบำรุง การพาณิชย์ โดยการปรับปรุงการขาย และการจัดจำหน่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการหารายได้เพิ่มขึ้น การปรับปรุงการปฏิบัติการและต้นทุน โดยดำเนินการโครงการร่วมใจจากองค์กร (MSP) และ Golden Handshake และลดค่าใช้จ่ายที่ไม่รวมค่าน้ำมันเชื้อเพลิง การปรับปรุงโครงสร้างองค์กร เพื่อให้การตัดสินใจที่รวดเร็วขึ้น และการจัดการกลุ่มธุรกิจของบริษัทฯ อย่างเป็นระบบ โดยมีกระบวนการติดตามผลอย่างใกล้ชิด

แต่ผลการดำเนินงานปรากฏว่ารายได้จากการดำเนินงานตามแผนงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากผลกระทบจากเศรษฐกิจโลกชะลอตัว สถานะเศรษฐกิจในประเทศไทยยังไม่ฟื้นตัวตามที่คาดหมาย การแข่งขันด้านราคาที่รุนแรงโดยเฉพาะในเส้นทางภูมิภาคเอเชียที่มีสายการบินต้นทุนต่ำทำการบินด้วยความถี่สูงเป็นจำนวนมากประกอบกับเหตุการณ์ระเบิดที่ราชประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการขนส่งผู้โดยสารในเส้นทางสำคัญลดลงประมาณร้อยละ 15-20 ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น ฮองกง เกาหลี ไต้หวัน และสิงคโปร์ ส่วนค่าใช้จ่ายโดยรวมใกล้เคียงกับเป้าหมายแต่ยังไม่เป็นไปตามคาดการณ์ไว้ และไม่ได้ทำให้ค่าใช้จ่ายลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้จัดทำแนวทางแก้ไขปัญหาระดับงานด้านการลดรายจ่ายและ การหารายได้เพิ่ม และการบริหารการเปลี่ยนแปลง โดยจัดให้มีกระบวนการกำกับดูแลติดตามผลจากผู้บริหารระดับสูง อย่างใกล้ชิด เพื่อให้บริษัทฯ สามารถดำเนินงานได้ใกล้เคียงกับเป้าหมายที่วางไว้มากที่สุด

สำหรับปี 2559 บริษัทฯ ได้ใช้แผนปฏิรูป ฉบับลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2559 โดยอยู่ในขั้นที่ 2 ของแผนปฏิรูป คือสร้างความแข็งแกร่งในการแข่งขัน (Strength Building) ซึ่งประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ คือการหารายได้ การลดค่าใช้จ่าย การสร้าง Capability และการสร้างความเป็นเลิศในการบริการลูกค้า โดยมีแผนงานหลักเพื่อสนับสนุน 20 แผนงาน และมีแผนการดำเนินงานรายกลยุทธ์ กำหนดขอบเขต และเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจน กำหนดผู้รับผิดชอบโดยตรงทุกแผนงาน มีบุคลากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมดำเนินการ อีกทั้งมีกระบวนการในการติดตามผลและแก้ปัญหาอย่างใกล้ชิด โดยมีแผนงานที่ดำเนินการแล้วเสร็จ เช่น การวางระบบบริหารเครือข่ายเส้นทางบิน (Network Management System) การวางระบบบริหารรายได้การยกระดับการให้บริการ ผลิตภัณฑ์ และอาหารที่ให้บริการ ในชั้นธุรกิจ การปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

แผนการบริหารสภาพคล่องสำหรับปี 2559 บริษัทฯ ได้บริหารเงินกู้ระยะยาว โดยดำเนินการออกและเสนอขายตราสารหนี้ประเภทหุ้นกู้ภายในประเทศวงเงินรวม 7,000 ล้านบาท และบริหารเงินกู้ระยะสั้น โดยดำเนินการต่ออายุ (Roll Over) เงินกู้ต่อจากกระทรวงการคลัง ในรูปแบบการออกตราสาร Euro Commercial Paper (ECP) ที่ครบกำหนดออกไปอีก 180 วัน เนื่องจากอยู่ระหว่างดำเนินการขายเครื่องบิน A340-600 จำนวน 6 ลำ รวมถึงการบริหารวงเงินสินเชื่อหมุนเวียน (Revolving Credit Line) โดยการคืนตัวแลกเงินที่ครบกำหนด และต่ออายุ (Roll Over) ตัวแลกเงินในบางส่วนทำให้ตลอดปี 2559 บริษัทฯ ยังคงมีเงินสดสำรองคงเหลือ (Cash on Hand) ในระดับเพียงพอและสามารถดำเนินธุรกิจได้ตามปกติ

สำหรับปี 2560 บริษัทฯ ได้จัดทำงบประมาณการกระแสดำเนินการปี 2560 ภายใต้เงื่อนไขที่ใช้ความระมัดระวัง ทั้งได้มีแผนการจัดเตรียมเงินทุน เพื่อรองรับการชำระค่าเครื่องบินที่มีกำหนดครบรอบในปี 2560 และหนี้ที่ครบกำหนดรวมถึงการบริหารวงเงินสินเชื่อหมุนเวียน (Revolving Credit Line) ประเภท Committed และ Uncommitted เพื่อใช้ในการดำเนินกิจการ ซึ่งบริษัทฯ เชื่อมั่นว่าหากบริษัทฯ ดำเนินการตามแผนปฏิรูปอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จะส่งผลให้บริษัทฯ มีผลประกอบการที่ดีขึ้น และจะส่งผลให้บริษัทฯ มีเงินสดสำรองในมือคงเหลืออยู่ในระดับที่เพียงพอ และสามารถดำเนินกิจการได้ตามปกติ หากไม่ได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกที่บริษัทฯ ไม่สามารถควบคุมได้

6. ผลกระทบจากกรณีกรณการบินพลเรือน (เปลี่ยนชื่อเป็นกรมท่าอากาศยาน) ไม่ผ่านการตรวจประเมินของ ICAO

ตามที่องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) ได้ประกาศใน Public Website เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2558 ว่าพบข้อบกพร่องอย่างมีนัยสำคัญของกรมการบินพลเรือนของประเทศไทย อย่างไรก็ตามประกาศดังกล่าวไม่ได้เกี่ยวข้องกับ การดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ โดยตรง ต่อมาสำนักงานบริหารการบินแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (Federal Aviation Administration-FAA) ได้เข้ามาตรวจสอบระบบการกำกับดูแลความปลอดภัยการบินพลเรือนของประเทศไทย ซึ่ง FAA แจ้งผลการตรวจสอบอย่างเป็นทางการว่า ระบบการกำกับดูแลความปลอดภัยการบินพลเรือนของประเทศไทยไม่เป็นไปตามมาตรฐานระหว่างประเทศของอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศเกี่ยวกับการกำกับดูแลความปลอดภัยการบินพลเรือน ซึ่งมีผลให้มีการปรับลดระดับไทยมาอยู่ในกลุ่ม “Category 2” จากเดิมที่อยู่ในกลุ่ม “Category 1” ซึ่งมีผลให้สายการบินของประเทศไทย ถูกจำกัดไม่ให้เพิ่มเที่ยวบิน หรือ เปิดจุดบินเพิ่มขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา

เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2558 คณะกรรมาธิการแห่งสหภาพยุโรป (European Commission) ได้มีแถลงการณ์ EU Air Safety List ประกาศรายชื่อสายการบินที่ไม่อนุญาตให้ทำการบินในเขตสหภาพยุโรป โดยมีความเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยว่า “No air carriers from Thailand were added to the Air Safety List at this time.” หรือ “ไม่ปรากฏว่ามีสายการบินของประเทศไทยที่ถูกเพิ่มเติมในรายชื่อสายการบินที่ไม่อนุญาตให้ทำการบินในขณะนี้” พร้อมทั้ง ได้แถลงเพิ่มเติมว่า คณะกรรมาธิการแห่งสหภาพยุโรปและหน่วยงานด้านความปลอดภัยด้านการบินแห่งสหภาพยุโรป มีความปรารถนาที่จะร่วมมือกับหน่วยงานด้านการบินของไทยอย่างต่อเนื่อง ในอันที่จะส่งเสริมความปลอดภัยด้านการบินของประเทศไทย และจะกำกับติดตามอย่างใกล้ชิดถึงการพัฒนาระดับจากนี้ จากแถลงการณ์ดังกล่าว สายการบินของประเทศไทยก็จะยังคงทำการบินเส้นทางบินไปยัง 28 ประเทศ ที่เป็นสมาชิกสหภาพยุโรปได้ตามปกติ รวมทั้งการปฏิบัติการบินโดยใช้ชื่อเที่ยวบินร่วม (Codeshare) ไปยังประเทศยุโรป บริษัทฯ จึงยังคงให้บริการเส้นทางบินสู่ทวีปยุโรปได้ตามปกติ

บริษัทฯ ได้ผ่านการตรวจประเมินมาตรฐานด้านความปลอดภัยจาก EASA และ EASA อนุญาตให้บริษัทฯ เป็นสายการบินของประเทศนอกสหภาพยุโรปที่สามารถทำการบินเข้าน่านฟ้ากลุ่มประเทศสหภาพยุโรปต่อไปได้ (Third Country Operator: TCO) โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2558 เป็นต้นไป ทั้งนี้สหภาพยุโรปได้เริ่มอนุญาตให้ TCO แก่สายการบินนอกกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปในปีนี้เป็นปีแรก และหากสายการบินใดไม่ได้รับอนุญาต TCO จะไม่สามารถเข้าสหภาพยุโรปซึ่งจะมีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 เป็นต้นไป

จากการประชุมปรับปรุงบัญชีรายชื่อความปลอดภัยทางอากาศ (EU Air Safety List) ของ EU Air Safety Committee (EU-ASC) เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2559 ผลปรากฏว่าสายการบินจากประเทศไทยไม่อยู่ในบัญชีรายชื่อที่ไม่อนุญาตให้ทำการบินในเขตสหภาพยุโรป บริษัทฯ จึงยังคงให้บริการเส้นทางบินสู่ทวีปยุโรปได้ตามปกติ

7. ข้อมูลเพิ่มเติม

7.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	<u>2559</u>	<u>2558</u>	<u>2559</u>	<u>2558</u>
เงินสดในประเทศ	10.61	10.32	9.97	9.51
เงินสดในต่างประเทศ	26.27	24.95	26.27	24.95
เงินฝากธนาคารในประเทศ	6,770.25	8,587.59	5,374.54	6,716.47
เงินฝากธนาคารในต่างประเทศ	<u>6,582.58</u>	<u>12,158.49</u>	<u>6,514.26</u>	<u>12,124.89</u>
รวม	<u>13,389.71</u>	<u>20,781.35</u>	<u>11,925.04</u>	<u>18,875.82</u>

7.2 ลูกหนี้การค้า

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	<u>2559</u>	<u>2558</u>	<u>2559</u>	<u>2558</u>
ระยะเวลาค้างชำระ				
ไม่เกิน 6 เดือน	9,922.07	11,429.69	10,007.96	10,641.45
เกินกว่า 6 เดือน - 1 ปี	175.24	160.60	175.22	160.58
เกินกว่า 1 ปี - 2 ปี	98.48	319.46	98.45	313.47
เกินกว่า 2 ปี	<u>1,096.24</u>	<u>941.13</u>	<u>1,065.99</u>	<u>916.40</u>
	11,292.03	12,850.88	11,347.62	12,031.90
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	<u>(933.77)</u>	<u>(1,155.18)</u>	<u>(903.44)</u>	<u>(1,125.12)</u>
ลูกหนี้การค้าสุทธิ	<u>10,358.26</u>	<u>11,695.70</u>	<u>10,444.18</u>	<u>10,906.78</u>

7.3 สินค้าและพัสดुकงเหลือ

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
อะไหล่เครื่องบิน	3,244.29	4,316.68	3,244.29	4,316.68
หัก ค่าเพื่อเสื่อมสภาพ (ร้อยละ 10 ของยอดคงเหลือ ณ วันสิ้นงวด)	<u>(324.43)</u>	<u>(431.67)</u>	<u>(324.43)</u>	<u>(431.67)</u>
อะไหล่เครื่องบิน-สุทธิ	<u>2,919.86</u>	<u>3,885.01</u>	<u>2,919.86</u>	<u>3,885.01</u>
อะไหล่รถยนต์ และอุปกรณ์บริการภาคพื้น	<u>360.64</u>	<u>322.35</u>	<u>360.64</u>	<u>322.35</u>
อะไหล่เครื่องบินที่หมุนเวียนซ้ำและรอการจำหน่าย	4,459.99	3,477.03	4,459.99	3,477.03
หัก ค่าเพื่อเสื่อมสภาพ (ร้อยละ 33.33 ของยอดที่เกิดขึ้นระหว่างงวด)	<u>(3,373.08)</u>	<u>(2,979.30)</u>	<u>(3,373.08)</u>	<u>(2,979.30)</u>
อะไหล่เครื่องบินที่หมุนเวียนซ้ำและรอการจำหน่าย-สุทธิ	<u>1,086.91</u>	<u>497.73</u>	<u>1,086.91</u>	<u>497.73</u>
น้ำมันเครื่องบิน	127.06	649.57	126.03	649.04
สินค้าซื้อมาเพื่อขาย	213.79	214.61	210.47	209.85
พัสดุสำหรับใช้ในห้องพักผู้โดยสารและการบริการอาหาร	162.65	182.52	143.99	170.98
พัสดุและของใช้สิ้นเปลือง	23.33	20.69	23.21	20.69
เครื่องเขียนและพัสดุอื่น	87.80	94.38	85.78	93.14
สินค้าและอะไหล่เครื่องบินระหว่างทาง	<u>4.74</u>	<u>53.93</u>	<u>4.74</u>	<u>53.93</u>
รวมสินค้าและพัสดุอื่น ๆ	<u>619.37</u>	<u>1,215.70</u>	<u>594.22</u>	<u>1,197.63</u>
สินค้าล้ำสมัยและชำรุดรอการจำหน่าย	59.94	39.78	59.94	39.78
หัก ค่าเพื่อเสื่อมสภาพ (ร้อยละ 100)	<u>(59.94)</u>	<u>(39.78)</u>	<u>(59.94)</u>	<u>(39.78)</u>
สินค้าล้ำสมัยและชำรุดรอการจำหน่าย-สุทธิ	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
รวมสินค้าและพัสดुकงเหลือ-สุทธิ	<u>4,986.78</u>	<u>5,920.79</u>	<u>4,961.63</u>	<u>5,902.72</u>
รวมสินค้าและพัสดुकงเหลือ ณ วันสิ้นงวด	8,744.23	9,371.54	8,719.08	9,353.47
หัก รวมค่าเพื่อสินค้าและพัสดुकงเสื่อมสภาพ	<u>(3,757.45)</u>	<u>(3,450.75)</u>	<u>(3,757.45)</u>	<u>(3,450.75)</u>
รวมสินค้าและพัสดुकงเหลือ-สุทธิ	<u>4,986.78</u>	<u>5,920.79</u>	<u>4,961.63</u>	<u>5,902.72</u>

7.4 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
ภาษีเงินได้รอเรียกคืน	762.13	357.56	762.13	357.56
เงินสด เงินฝากธนาคารกองทุนบำเหน็จ	3,908.30	4,278.64	3,908.30	4,278.64
อื่น ๆ	<u>5,537.93</u>	<u>3,352.83</u>	<u>10,316.66</u>	<u>11,540.57</u>
รวม	<u>10,208.36</u>	<u>7,989.03</u>	<u>14,987.09</u>	<u>16,176.77</u>

7.5 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย งบการเงินเฉพาะกิจการ

ณ วันที่ 1 มกราคม 2559 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายประกอบด้วย เครื่องบิน A300-600 จำนวน 1 ลำ A340-500 จำนวน 4 ลำ A340-600 จำนวน 6 ลำ B737-400 จำนวน 4 ลำ B747-400 จำนวน 4 ลำ ATR72 จำนวน 2 ลำ และ A330-300 จำนวน 9 ลำ รวม 30 ลำ จำนวนเงิน 14,904.65 ล้านบาท เครื่องยนต์อะไหล่เครื่องบิน จำนวนเงิน 128.81 ล้านบาท และสินทรัพย์ถาวรอื่น จำนวนเงิน 65.93 ล้านบาท รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 15,099.39 ล้านบาท

ในระหว่างปี 2559 มีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายเพิ่มขึ้นประกอบด้วยเครื่องยนต์อะไหล่เครื่องบิน จำนวนเงิน 1,224.75 ล้านบาท และสินทรัพย์ถาวรอื่น จำนวนเงิน 507.26 ล้านบาท ประกอบด้วยที่ดินที่มีการประเมินราคาใหม่ ในปี 2558 เป็นจำนวนเงิน 506.13 ล้านบาท (ราคาทุนเดิม 32.04 ล้านบาท) และสินทรัพย์อื่น จำนวนเงิน 1.13 ล้านบาท รวมเพิ่มขึ้นในงวดนี้จำนวน 1,732.01 ล้านบาท

ในระหว่างปี 2559 ได้มีการโอนกรรมสิทธิ์เครื่องบิน ATR 72 จำนวน 2 ลำ จำนวนเงิน 64.96 ล้านบาท A330-300 จำนวน 2 ลำ จำนวนเงิน 500.80 ล้านบาท A340-500 จำนวน 1 ลำ จำนวนเงิน 721.40 ล้านบาท และมีการจำหน่ายเครื่องยนต์อะไหล่เครื่องบิน จำนวนเงิน 1.30 ล้านบาท และสินทรัพย์ถาวรอื่น จำนวนเงิน 3.30 ล้านบาท รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 1,291.76 ล้านบาท

ในระหว่างปี 2559 ได้มีการรับรู้ค้ายค่าเครื่องบินจำนวนเงิน 2,892.51 ล้านบาท และรับรู้ค้ายค่าเครื่องยนต์อะไหล่เครื่องบิน จำนวนเงิน 325.24 ล้านบาท รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 3,217.75 ล้านบาท บริษัทฯ ไม่มีการปลดระวางเครื่องบินเพิ่มเติมจากวันที่ 31 ธันวาคม 2558 ยังคงเหลือเครื่องบินรอการขาย จำนวน 25 ลำ ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการขาย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายประกอบด้วย เครื่องบิน A300-600 จำนวน 1 ลำ A340-500 จำนวน 3 ลำ A340-600 จำนวน 6 ลำ B737-400 จำนวน 4 ลำ B747-400 จำนวน 4 ลำ และ A330-300 จำนวน 7 ลำ รวม 25 ลำ จำนวนเงิน 10,724.98 ล้านบาท เครื่องยนต์อะไหล่เครื่องบิน จำนวนเงิน 1,027.02 ล้านบาท และสินทรัพย์ถาวรอื่น จำนวนเงิน 569.89 ล้านบาท ประกอบด้วยที่ดินที่มีการประเมินราคาใหม่ในปี 2558 เป็นจำนวนเงิน 506.13 ล้านบาท (ราคาทุนเดิม 32.04 ล้านบาท) และสินทรัพย์อื่น จำนวนเงิน 63.76 ล้านบาท รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 12,321.89 ล้านบาท

7.6 เงินลงทุน

งบการเงินรวม

หน่วย : ล้านบาท

ชื่อบริษัท	บริษัทฯ ถือหุ้น		เงินลงทุน				รายได้จากเงินลงทุน	
	ร้อยละ		วิธีราคาทุน		วิธีส่วนได้เสีย			
	2559	2558	2559	2558	2559	2558	2559	2558
7.6.1 เงินลงทุนในบริษัทร่วม								
บันทึกโดยวิธีส่วนได้เสีย								
บริษัท โรงแรมรอยัลลอร์ด (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) (มูลค่ายุติธรรมปี 2559 เป็นเงิน 703.13 ล้านบาท และปี 2558 เป็นเงิน 720.00 ล้านบาท)	24.00	24.00	225.00	225.00	268.53	238.07	30.46	7.02
บริษัท คอนเน็กซ์ อินเทอร์เน็ต แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด	40.00	40.00	48.00	48.00	120.62	111.87	32.75	18.39
บริษัท บริการเรือเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (มูลค่ายุติธรรมปี 2559 เป็นเงิน 4,175.51 ล้านบาท และปี 2558 เป็นเงิน 3,369.21 ล้านบาท)	22.59	22.59	115.19	115.19	1,126.71	1,001.51	319.58	182.49
บริษัท ครีวการบินภูเก็ต จำกัด	30.00	30.00	30.00	30.00	316.70	298.80	62.90	36.75
บริษัท โรงแรมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำกัด	30.00	30.00	305.33	305.33	201.09	174.72	26.37	19.57
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) (มูลค่ายุติธรรมปี 2559 เป็นเงิน 1,813.00 ล้านบาท และปี 2558 เป็นเงิน 1,666.00 ล้านบาท)	39.20	39.20	360.00	360.00	<u>1,857.12</u>	<u>2,914.41</u>	<u>(1,057.29)</u>	<u>(142.73)</u>
รวมเงินลงทุน					3,890.77	4,739.38	(585.23)	121.49
7.6.2 เงินลงทุนระยะยาวอื่น								
บันทึกตามวิธีราคาทุน								
บริษัท ขนส่งน้ำมันทางท่อ จำกัด	0.00026	0.00026	0.00934	0.00067			0.0002	0.0001
บริษัท วิทยูการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	1.01	0.43	9.63	5.96			-	-
Sita Investment Certificate	-	-	30.07	31.28			-	-
บริษัท เทรคสยาม จำกัด (ชำระค่าหุ้น 25% ของทุนจดทะเบียน)	3.50	3.50	1.75	1.75			0.25	0.33
Sita Information Networking Computing	-	-	32.60	32.85			-	-
หุ้นอื่นๆ	-	-	2.70	2.74			0.21	0.28
เงินลงทุนในกองทุนรวมวายุภักษ์	-	-	<u>1.00</u>	<u>1.00</u>			<u>0.006</u>	<u>0.01</u>
รวมเงินลงทุนระยะยาวอื่น			77.76	75.58			0.47	0.62

งบการเงินเฉพาะกิจการ

หน่วย : ล้านบาท

ชื่อบริษัท	บริษัทฯ ถือหุ้น		เงินลงทุน		รายได้เงินปันผล	
	ร้อยละ		วิธีราคาทุน		2559	2558
	2559	2558	2559	2558		
7.6.1 เงินลงทุนซึ่งบันทึกโดยวิธีราคาทุน						
บริษัทย่อย						
บริษัท ไทย-อะมาคิอุส เซาท์อีสต์เอเชีย จำกัด	55.00	55.00	8.25	8.25	18.97	38.78
บริษัท ริงสแปน เซอร์วิสเอส จำกัด	49.00	49.00	0.98	0.98	-	-
บริษัท ไทยไฟลท์ เทรนนิง จำกัด	49.00	49.00	0.98	0.98	-	-
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	100.00	100.00	<u>1,800.00</u>	<u>800.00</u>	-	-
รวม			<u>1,810.21</u>	<u>810.21</u>	<u>18.97</u>	<u>38.78</u>
บริษัทร่วม						
บริษัท โรงแรมรอยัลค็อคคิด (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) (มูลค่ายุติธรรมปี 2559 เป็นเงิน 703.13 ล้านบาท และปี 2558 เป็นเงิน 720.00 ล้านบาท)	24.00	24.00	225.00	225.00	-	-
บริษัท คอนเมือง อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด	40.00	40.00	48.00	48.00	24.00	21.60
บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (มูลค่ายุติธรรมปี 2559 เป็นเงิน 4,175.51 ล้านบาท และปี 2558 เป็นเงิน 3,369.21 ล้านบาท)	22.59	22.59	115.19	115.19	194.38	101.65
บริษัท ทวีการบินภูเก็ต จำกัด	30.00	30.00	30.00	30.00	45.00	30.00
บริษัท โรงแรมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำกัด	30.00	30.00	305.33	305.33	-	-
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) (มูลค่ายุติธรรมปี 2559 เป็นเงิน 1,813.00 ล้านบาท และปี 2558 เป็นเงิน 1,666.00 ล้านบาท)	39.20	39.20	<u>360.00</u>	<u>360.00</u>	-	-
รวม			<u>1,083.52</u>	<u>1,083.52</u>	<u>263.38</u>	<u>153.25</u>
รวมเงินลงทุน			<u>2,893.73</u>	<u>1,893.73</u>	<u>282.35</u>	<u>192.03</u>
7.6.2 เงินลงทุนระยะยาวอื่น						
บันทึกตามวิธีราคาทุน						
บริษัท ขนส่งน้ำมันทางท่อ จำกัด	0.00026	0.00026	0.00934	0.00067	0.0002	0.0001
บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	1.01	0.43	6.64	2.82	-	-
Sita Investment Certificate	-	-	30.07	31.28	-	-
บริษัท เทรคสยาม จำกัด (ชำระค่าหุ้น 25% ของทุนจดทะเบียน)	3.50	3.50	1.75	1.75	0.25	0.33
Sita Information Networking Computing	-	-	32.60	32.85	-	-
หุ้นอื่นๆ	-	-	2.70	2.74	0.21	0.28
เงินลงทุนในกองทุนรวมวายุภักษ์	-	-	<u>1.00</u>	<u>1.00</u>	<u>0.006</u>	<u>0.01</u>
รวมเงินลงทุนระยะยาวอื่น			<u>74.77</u>	<u>72.44</u>	<u>0.47</u>	<u>0.62</u>

7.6.3 ข้อมูลทางการเงินโดยสรุปของบริษัทย่อย

หน่วย : ล้านบาท

รายชื่อของบริษัท	ทรัพย์สิน	หนี้สิน	รายได้	กำไร(ขาดทุน)
บริษัทย่อย				
บริษัท ไทย-อะมาดิอุส เซาท์อีสต์ เอเชีย จำกัด	270.20	80.72	270.34	72.43
บริษัท วิงสแปน เซอร์วิสเซส จำกัด	538.51	349.62	1,105.82	79.35
บริษัท ไทยไฟลท์เทรนนิ่ง จำกัด	38.53	3.29	37.60	11.62
บริษัท ทัวร์เอื้องหลวง จำกัด	7.26	4.19	2.19	0.60
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	4,451.65	7,149.33	7,531.54	(2,064.30)

บริษัทฯ ใช้งบการเงินของบริษัทย่อย และบริษัทร่วม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 ซึ่งงบการเงินของบริษัทร่วมยังไม่ผ่านการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มาบันทึกเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสียในงบการเงินรวม และบันทึกเงินลงทุนตามวิธีราคาทุนในงบการเงินเฉพาะกิจการ

7.7 รายการระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่มีสาระสำคัญ

7.7.1 รายการระหว่างกันกับผู้ถือหุ้นใหญ่

7.7.1.1 เงินกู้ระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
กู้เงินจากต่างประเทศผ่านกระทรวงการคลัง	5,400.38	3,625.38
ธนาคารออมสิน	-	7,000.00
รวม	<u>5,400.38</u>	<u>10,625.38</u>

7.7.1.2 เงินกู้ยืมระยะยาวจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
กู้เงินจากต่างประเทศผ่านกระทรวงการคลัง	14,620.53	15,258.20
รวม	<u>14,620.53</u>	<u>15,258.20</u>

7.7.2 รายการระหว่างกันกับบริษัทย่อย

7.7.2.1 รายการขายและซื้อระหว่างกัน

หน่วย : ล้านบาท

	2559		2558	
	ขาย	ซื้อ	ขาย	ซื้อ
บริษัท ไทย-อะมาดิอุส เซาท์อีสต์เอเชีย จำกัด	1.35	-	1.67	-
บริษัท วิงสแปน เซอร์วิสเชส จำกัด	2.72	950.70	4.13	860.06
บริษัท ไทยไฟล์ท์เทรนนิ่ง จำกัด	13.85	-	9.03	-
บริษัท ทัวร์เอียงหลวง จำกัด	30.01	0.06	49.46	0.05
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	8,183.20	143.10	5,514.59	112.49

7.7.2.2 รายการลูกหนี้และเจ้าหนี้ระหว่างกัน

หน่วย : ล้านบาท

	2559		2558	
	ลูกหนี้	เจ้าหนี้	ลูกหนี้	เจ้าหนี้
บริษัท ไทย-อะมาดิอุส เซาท์อีสต์เอเชีย จำกัด	0.15	0.16	0.11	0.16
บริษัท วิงสแปน เซอร์วิสเชส จำกัด	250.62	277.68	211.46	286.36
บริษัท ไทยไฟล์ท์เทรนนิ่ง จำกัด	1.17	-	0.71	-
บริษัท ทัวร์เอียงหลวง จำกัด	1.16	-	8.08	-
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	6,060.39	1,363.65	8,104.09	5,015.93

รายการลูกหนี้เจ้าหนี้ระหว่างกัน ของบริษัท วิงสแปน เซอร์วิสเชส จำกัด ได้รวมค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าจำนวน 249.04 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายค้างจ่ายจำนวน 264.15 ล้านบาท ไว้ด้วย

รายการลูกหนี้เจ้าหนี้ระหว่างกัน ของบริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด ได้รวมรายได้ค้างรับจำนวน 161.75 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายค้างจ่ายจำนวน 1,207.14 ล้านบาท

7.7.2.3 สัญญาเช่าเครื่องบินระหว่างกัน

บริษัทฯ ได้ลงนามในสัญญาเช่าช่วงเครื่องบิน A320-200 กับบริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 มีจำนวนทั้งสิ้น 20 ลำ โดยเป็นเครื่องบินที่บริษัทฯ เช่าดำเนินงานจำนวน 15 ลำ คิดค่าเช่าช่วงรายเดือน และเป็นเครื่องบินที่บริษัทฯ จัดหาด้วยวิธีเช่าซื้อจำนวน 5 ลำ คิดค่าเช่าช่วงเป็นรายไตรมาส ซึ่งระยะเวลาเช่าช่วงเท่ากับอายุของสัญญาเช่าเครื่องบินที่บริษัทฯ ทำสัญญาไว้กับบริษัทผู้ให้เช่า

7.7.3 รายการระหว่างกันกับบริษัทร่วม

7.7.3.1 รายการขายและซื้อระหว่างกัน

หน่วย : ล้านบาท

	2559		2558	
	ขาย	ซื้อ	ขาย	ซื้อ
บริษัท โรงแรมรอยัลออคิด (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	-	2.22	-	1.12
บริษัท ดอนเมือง อินเตอร์เนชั่นแนล แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด	-	0.05	-	0.15
บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	0.02	386.12	0.02	310.50
บริษัท ครีวการบินภูเก็ต จำกัด	0.18	15.99	1.60	19.06
บริษัท โรงแรมท่าอากาศยาน สุวรรณภูมิ จำกัด	0.02	14.01	-	23.43
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)	127.66	0.09	195.49	0.16

7.7.3.2 รายการลูกหนี้และเจ้าหนีระหว่างกัน

หน่วย : ล้านบาท

	2559		2558	
	ลูกหนี้	เจ้าหนี้	ลูกหนี้	เจ้าหนี้
บริษัท โรงแรมรอยัลออคิด (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	-	0.003	-	0.02
บริษัท ดอนเมือง อินเตอร์เนชั่นแนล แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด	-	-	-	-
บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	-	43.45	-	36.15
บริษัท ครีวการบินภูเก็ต จำกัด	0.02	5.05	0.004	-
บริษัท โรงแรมท่าอากาศยาน สุวรรณภูมิ จำกัด	-	0.80	-	0.34
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)	40.54	-	73.22	0.03

นโยบายการกำหนดราคาซื้อสินค้าและบริการระหว่างบริษัทกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน กำหนดจากราคาปกติของธุรกิจ เช่นเดียวกับที่กำหนดให้กับบุคคลหรือกิจการอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกันและเป็นไปตามราคาตลาด

7.8 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ มีรายละเอียดดังนี้

งบการเงินรวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : ล้านบาท

	เครื่องบินและ เครื่องยนต์อะไหล่ จ่ายล่วงหน้า	เครื่องบิน	เครื่องบิน ภายใต้สัญญาเช่า	อุปกรณ์การบิน หมุนเวียน	งานระหว่างทำ	ที่ดิน	อาคาร	อาคาร ภายใต้สัญญาเช่า	ค่าปรับปรุง อาคาร	เครื่องมือ โรงซ่อม และอุปกรณ์	รวม
ราคาทุน											
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	5,491.24	117,546.25	165,110.74	36,440.79	61.20	9,583.65	2,514.52	10,805.23	4,792.85	31,724.07	384,070.54
- ปรับปรุง/โอน	-	8,701.22	(8,701.22)	(2,744.55)	(222.59)	(506.13)	(386.91)	-	(12.66)	(21.71)	(3,894.55)
- สิทธิประโยชน์เพิ่มขึ้น	4,155.71	502.12	239.21	1,205.58	532.60	-	-	-	52.56	222.26	6,910.04
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(414.70)	(255.44)	(1,610.00)	-	(14.15)	(3.37)	-	(38.72)	(588.91)	(2,925.29)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	9,646.95	126,334.89	156,393.29	33,291.82	371.21	9,063.37	2,124.24	10,805.23	4,794.03	31,335.71	384,160.74
ค่าเสื่อมราคาสะสม											
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	-	72,566.93	38,859.37	23,975.65	-	-	2,439.82	6,014.55	4,510.15	27,418.71	175,785.18
- ค่าเสื่อมราคา	-	5,922.19	8,371.14	1,601.32	-	-	14.12	230.61	131.97	1,292.70	17,564.05
- ปรับปรุง/โอน	-	3,550.08	(3,550.08)	(1,537.67)	-	-	(386.91)	-	0.47	(14.30)	(1,938.41)
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(390.23)	(203.80)	(975.41)	-	-	(3.37)	-	(36.81)	(531.81)	(2,141.43)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	-	81,648.97	43,476.63	23,063.89	-	-	2,063.66	6,245.16	4,605.78	28,165.30	189,269.39
มูลค่าสุทธิตามบัญชี											
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	5,491.24	44,979.32	126,251.37	12,465.14	61.20	9,583.65	74.70	4,790.68	282.70	4,305.36	208,285.36
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	9,646.95	44,685.92	112,916.66	10,227.93	371.21	9,063.37	60.58	4,560.07	188.25	3,170.41	194,891.35

งบการเงินรวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558

หน่วย : ล้านบาท

	เครื่องบินและ เครื่องยนต์อะไหล่ จ่ายล่วงหน้า	เครื่องบิน	เครื่องบิน ภายใต้สัญญาเช่า	อุปกรณ์การบิน หมุนเวียน	งานระหว่างทำ	ที่ดิน	อาคาร	อาคาร ภายใต้สัญญาเช่า	ค่าปรับปรุง อาคาร	เครื่องมือ โรงซ่อม และอุปกรณ์	รวม
ราคาทุน											
ณ วันที่ 1 มกราคม 2558	12,367.65	136,691.33	188,545.91	36,754.25	1,273.70	936.30	2,514.52	10,791.51	4,801.44	31,143.56	425,820.17
- ปรับปรุง/โอน	(9,501.61)	(19,143.25)	(40,638.87)	15.20	-	-	-	0.26	(12.72)	58.34	(69,222.65)
- ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์	-	-	-	-	-	8,647.35	-	-	-	-	8,647.35
- สินทรัพย์เพิ่มขึ้น	2,625.20	42.47	17,846.70	928.38	(1,212.50)	-	-	13.72	39.29	979.70	21,262.96
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(44.30)	(643.00)	(1,257.04)	-	-	-	(0.26)	(35.16)	(457.53)	(2,437.29)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	5,491.24	117,546.25	165,110.74	36,440.79	61.20	9,583.65	2,514.52	10,805.23	4,792.85	31,724.07	384,070.54
ค่าเสื่อมราคาสะสม											
ณ วันที่ 1 มกราคม 2558	-	85,369.19	53,935.09	23,563.13	-	-	2,410.50	5,784.11	4,398.91	26,337.79	201,798.72
- ค่าเสื่อมราคา	-	6,007.93	8,910.73	1,871.20	-	-	29.32	230.44	157.52	1,473.75	18,680.89
- ปรับปรุง/โอน	-	(18,765.89)	(23,383.38)	(804.99)	-	-	-	0.26	(11.43)	61.00	(42,904.43)
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(44.30)	(603.07)	(653.69)	-	-	-	(0.26)	(34.85)	(453.83)	(1,790.00)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	-	72,566.93	38,859.37	23,975.65	-	-	2,439.82	6,014.55	4,510.15	27,418.71	175,785.18
มูลค่าสุทธิตามบัญชี											
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557	12,367.65	51,322.14	134,610.82	13,191.12	1,273.70	936.30	104.02	5,007.40	402.53	4,805.77	224,021.45
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	5,491.24	44,979.32	126,251.37	12,465.14	61.20	9,583.65	74.70	4,790.68	282.70	4,305.36	208,285.36

งบการเงินเฉพาะกิจการ
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : ล้านบาท

	เครื่องบินและ เครื่องยนต์อะไหล่ จ่ายล่วงหน้า	เครื่องบิน	เครื่องบิน ภายใต้สัญญาเช่า	อุปกรณ์การบิน หมุนเวียน	งานระหว่างทำ	ที่ดิน	อาคาร	อาคาร ภายใต้สัญญาเช่า	ค่าปรับปรุง อาคาร	เครื่องมือ รางซ่อม และอุปกรณ์	รวม
ราคาทุน											
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	5,491.24	117,546.25	165,110.74	36,440.79	61.20	9,583.65	2,514.52	10,805.23	4,779.18	31,617.83	383,950.63
- ปรับปรุง/โอน	-	8,701.22	(8,701.22)	(2,744.55)	(222.59)	(506.13)	(386.91)	-	(12.66)	(21.71)	(3,894.55)
- สิทธิประโยชน์เพิ่มขึ้น	4,155.71	502.12	239.21	1,205.58	532.60	-	-	-	41.02	217.55	6,893.79
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(414.70)	(255.44)	(1,610.00)	-	(14.15)	(3.37)	-	(38.72)	(588.91)	(2,925.29)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	9,646.95	126,334.89	156,393.29	33,291.82	371.21	9,063.37	2,124.24	10,805.23	4,768.82	31,224.76	384,024.58
ค่าเสื่อมราคาสะสม											
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	-	72,566.93	38,859.37	23,975.65	-	-	2,439.82	6,014.55	4,506.23	27,325.26	175,687.81
- ค่าเสื่อมราคา	-	5,922.19	8,371.14	1,601.32	-	-	14.12	230.61	131.97	1,292.70	17,564.05
- ปรับปรุง/โอน	-	3,550.08	(3,550.08)	(1,537.67)	-	-	(386.91)	-	(5.01)	(20.05)	(1,949.64)
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(390.23)	(203.80)	(975.41)	-	-	(3.37)	-	(36.81)	(531.81)	(2,141.43)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	-	81,648.97	43,476.63	23,063.89	-	-	2,063.66	6,245.16	4,596.38	28,066.10	189,160.79
มูลค่าสุทธิตามบัญชี											
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	5,491.24	44,979.32	126,251.37	12,465.14	61.20	9,583.65	74.70	4,790.68	272.95	4,292.57	208,262.82
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	9,646.95	44,685.92	112,916.66	10,227.93	371.21	9,063.37	60.58	4,560.07	172.44	3,158.66	194,863.79

งบการเงินเฉพาะกิจการ
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558

หน่วย : ล้านบาท

	เครื่องบินและ เครื่องยนต์อะไหล่ จ่ายล่วงหน้า	เครื่องบิน	เครื่องบิน ภายใต้สัญญาเช่า	อุปกรณ์การบิน หมุนเวียน	งานระหว่างทำ	ที่ดิน	อาคาร	อาคาร ภายใต้สัญญาเช่า	ค่าปรับปรุง อาคาร	เครื่องมือ โรงซ่อม และอุปกรณ์	รวม
ราคาทุน											
ณ วันที่ 1 มกราคม 2558	12,367.65	136,691.33	188,545.91	36,754.25	1,273.70	936.30	2,514.52	10,791.51	4,801.44	31,045.29	425,721.90
- ปรับปรุง/โอน	(9,501.61)	(19,143.25)	(40,638.87)	15.20	-	-	-	0.26	(12.72)	58.34	(69,222.65)
- ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์	-	-	-	-	-	8,647.35	-	-	-	-	8,647.35
- สินทรัพย์เพิ่มขึ้น	2,625.20	42.47	17,846.70	928.38	(1,212.50)	-	-	13.72	25.62	969.60	21,239.19
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(44.30)	(643.00)	(1,257.04)	-	-	-	(0.26)	(35.16)	(455.40)	(2,435.16)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	5,491.24	117,546.25	165,110.74	36,440.79	61.20	9,583.65	2,514.52	10,805.23	4,779.18	31,617.83	383,950.63
ค่าเสื่อมราคาสะสม											
ณ วันที่ 1 มกราคม 2558	-	85,369.19	53,935.09	23,563.13	-	-	2,410.50	5,784.11	4,398.91	26,247.28	201,708.21
- ค่าเสื่อมราคา	-	6,007.93	8,910.73	1,871.20	-	-	29.32	230.44	153.60	1,470.58	18,673.80
- ปรับปรุง/โอน	-	(18,765.89)	(23,383.38)	(804.99)	-	-	-	0.26	(11.43)	61.00	(42,904.43)
- จำหน่าย/ตัดจำหน่าย	-	(44.30)	(603.07)	(653.69)	-	-	-	(0.26)	(34.85)	(453.60)	(1,789.77)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	-	72,566.93	38,859.37	23,975.65	-	-	2,439.82	6,014.55	4,506.23	27,325.26	175,687.81
มูลค่าสุทธิตามบัญชี											
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557	12,367.65	51,322.14	134,610.82	13,191.12	1,273.70	936.30	104.02	5,007.40	402.53	4,798.01	224,013.69
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	5,491.24	44,979.32	126,251.37	12,465.14	61.20	9,583.65	74.70	4,790.68	272.95	4,292.57	208,262.82

ในงวดนี้ บริษัทฯ มีเครื่องบินที่ใช้ดำเนินงานจำนวน 96 ลำ ประกอบด้วย เครื่องบินของบริษัทฯ จำนวน 28 ลำ เครื่องบินภายใต้สัญญาเช่าทางการเงิน (Finance Leases) จำนวน 34 ลำ และเครื่องบินเช่าดำเนินงาน (Operating Leases) จำนวน 34 ลำ ทั้งนี้ ไม่รวมเครื่องบินรอการขายจำนวน 25 ลำ ที่มีมูลค่าสุทธิตามบัญชีจำนวน 10,724.98 ล้านบาท

อุปกรณ์การบินหมุนเวียน ประกอบด้วย เครื่องยนต์เครื่องบิน และอะไหล่การบินหมุนเวียนอื่น

อาคารและอุปกรณ์ ซึ่งหักค่าเสื่อมราคาทั้งจำนวนแล้วแต่ยังคงใช้งานอยู่จำนวน 70,557.97 ล้านบาท ได้รวมอาคารบนพื้นที่เช่าจำนวน 3,924.94 ล้านบาทแล้ว

อาคารบนพื้นที่เช่า ซึ่งเป็นสัญญาเช่าที่ดินกับบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ที่สนามบินสุวรรณภูมิ มีระยะเวลา 30 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 28 กันยายน 2549 ถึง 29 กันยายน 2579 และที่สนามบินดอนเมืองมีระยะเวลา 3 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 27 กันยายน 2552 ถึงวันที่ 28 กันยายน 2555 เมื่อสิ้นสุดสัญญา อาคารและส่วนควบต่างๆ บนพื้นที่เช่าจะตกเป็นกรรมสิทธิ์ของกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2555 บริษัทฯ ได้ทำหนังสือขอเช่าพื้นที่ และเช่าที่ดินที่สนามบินดอนเมืองกับบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ระยะเวลา 3 ปี นับตั้งแต่วันที่ 28 กันยายน 2555 ถึงวันที่ 27 กันยายน 2558 เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2558 บริษัทฯ ได้ทำหนังสือถึงบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) เพื่อขอต่อสัญญาเช่าระยะเวลา 3 ปี นับตั้งแต่วันที่ 28 กันยายน 2558 ถึงวันที่ 27 กันยายน 2561 ขณะนี้อยู่ระหว่างการเจรจา ทั้งนี้บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ได้เรียกเก็บค่าเช่าดังกล่าวข้างต้นในอัตราตามสัญญาเดิม

ที่ดินในประเทศและต่างประเทศของบริษัทฯ ได้มีการประเมินราคาใหม่ในปี 2558 จากราคาทุนเดิม 936.30 ล้านบาท เป็น 9,583.65 ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วยที่ดินในเขตกรุงเทพมหานครจำนวนเงิน 8,007.24 ล้านบาท ต่างจังหวัดจำนวนเงิน 394.89 ล้านบาท และต่างประเทศจำนวนเงิน 1,181.52 ล้านบาท โดยได้รับการประเมินจากบริษัทผู้เชี่ยวชาญประเมินราคา ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) ให้ความเห็นชอบ ซึ่งได้มีการประเมินเมื่อเดือนกันยายน 2558

ในปี 2559 บริษัทฯ ได้จำหน่ายที่ดินต่างจังหวัด จำนวนเงิน 14.15 ล้านบาท ประกอบด้วย จังหวัดตรัง จำนวน 3.66 ล้านบาท (ราคาทุนเดิม 0.88 ล้านบาท) และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวนเงิน 10.49 ล้านบาท (ราคาทุนเดิม 0.96 ล้านบาท)

สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงิน ได้แก่ เครื่องบินภายใต้สัญญาเช่าการเงินที่ทำสัญญาซื้อเครื่องบินเป็นเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐอเมริกา แต่บริษัทฯ ได้ทำสัญญาเช่าทางการเงินเป็นเงินสกุลยูโร ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา และเงินเยน

7.9 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม	งบการเงินเฉพาะกิจการ
ราคาทุน		
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	3,516.43	3,462.71
- สินทรัพย์เพิ่มขึ้น	40.18	30.55
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	3,556.61	3,493.26
ค่าตัดจำหน่ายสะสม		
ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	2,485.10	2,469.22
- ค่าตัดจำหน่าย	361.65	350.96
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	2,846.75	2,820.18
มูลค่าสุทธิตามบัญชี		
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558	1,031.33	993.49
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	709.86	673.08

7.10 สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชี หนี้สินภายใต้การตัดบัญชี

7.10.1 สินทรัพย์ภายใต้การตัดบัญชี มีผลมาจากความแตกต่างชั่วคราวระหว่างราคาตามบัญชีกับราคาตามฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	44.71	52.16	44.71	52.16
เงินสมทบกองทุนบำเหน็จพนักงาน	167.98	232.98	167.98	232.98
ค่าเผื่อสินค้าเสื่อมสภาพ	751.49	690.15	751.49	690.15
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	279.21	295.88	274.98	291.64
ค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	4,316.20	3,970.13	4,316.20	3,970.13
ประมาณการค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	1,723.87	600.57	1,718.03	594.73
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	19.92	38.19	19.92	38.19
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	2,384.01	2,329.05	2,380.77	2,313.65
การเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของการป้องกัน				
ความเสี่ยงกระแสเงินสดเฉพาะส่วนที่มี	325.97	469.61	325.97	469.61
ประสิทธิผล				
อื่นๆ	1.59	1.61	-	-
รวม	10,014.95	8,680.33	10,000.05	8,653.24

7.10.2 หนี้สินภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชี

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	<u>2559</u>	<u>2558</u>	<u>2559</u>	<u>2558</u>
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	127.23	137.41	127.23	137.41
ผลกำไรจากการตีมูลค่าสินทรัพย์ใหม่	<u>1,727.01</u>	<u>1,729.47</u>	<u>1,727.01</u>	<u>1,729.47</u>
รวม	<u>1,854.24</u>	<u>1,866.88</u>	<u>1,854.24</u>	<u>1,866.88</u>

อัตรากำไรที่นำมาใช้ในการวัดมูลค่าของสินทรัพย์ และหนี้สินภาษีเงินได้รอกการตัดบัญชีเป็นอัตราร้อยละ 20

7.11 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	<u>2559</u>	<u>2558</u>	<u>2559</u>	<u>2558</u>
ค่าใช้จ่ายรอกการตัดบัญชี	5,153.88	5,306.10	4,998.58	5,306.10
เงินประกันการบำรุงรักษาเครื่องบินตามสัญญาเช่า (Maintenance Reserve)	8,244.32	3,331.30	7,912.57	3,331.30
อื่นๆ	<u>766.51</u>	<u>545.47</u>	<u>738.42</u>	<u>542.34</u>
รวม	<u>14,164.71</u>	<u>9,182.87</u>	<u>13,649.57</u>	<u>9,179.74</u>

ค่าใช้จ่ายรอกการตัดบัญชีประกอบด้วย ค่าซ่อมใหญ่เครื่องบิน (D-Check) สำหรับเครื่องบินเช่าดำเนินงาน ตัดจ่ายเป็นรายจ่ายตามอายุการใช้งาน โดยประมาณ 4-7 ปี แต่ไม่เกินอายุสัญญาเช่า และค่าธรรมเนียมค้ำประกันเงินกู้ซื้อเครื่องบินตัดจ่ายตามระยะเวลาเงินกู้ในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี

เงินประกันการบำรุงรักษาเครื่องบินตามสัญญาเช่า เป็นเงินประกันที่ผู้ให้เช่าเรียกเก็บเป็นประกันในการบำรุงรักษาเครื่องยนต์เครื่องบินตามสภาพการบิน และเงื่อนไขการบำรุงรักษาเครื่องยนต์ ตามตารางการบำรุงรักษา

7.12 เงินกู้ยืมระยะยาว งบการเงินรวม และงบการเงินเฉพาะกิจการ

สกุลเงินกู้	ตามสกุลเงินกู้		หน่วย : ล้านบาท	
	2559	2558	2559	2558
เงินยูโร	436,107,479	466,239,306	16,631.48	18,556.09
เงินเยน	4,084,029,808	-	1,271.50	-
เงินบาท	18,029,210,526	25,070,684,211	18,029.21	25,070.69
รวมเงินกู้ยืมระยะยาว			35,932.19	43,626.78
หัก ส่วนที่ครบกำหนด				
ชำระภายในหนึ่งปี			8,305.11	8,240.71
คงเหลือส่วนที่เป็นเงินกู้ยืมระยะยาว			<u>27,627.08</u>	<u>35,386.07</u>

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทฯ มีเงินกู้ยืมจากต่างประเทศสกุลเงินยูโรผ่านกระทรวงการคลัง จำนวนเงิน 14,620.53 ล้านบาท โดยเบิกรับเงินกู้จากธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, เงินกู้สกุลเงินเยนเพื่อการชำระคืนเงินกู้ก่อนกำหนด สำหรับเครื่องบิน A330-300 (TEN, TEO) จำนวนเงิน 1,271.50 ล้านบาท และเงินกู้ยืมภายในประเทศจากธนาคารพาณิชย์ต่างๆ จำนวนเงิน 20,040.16 ล้านบาท รวมเป็นเงินกู้ยืมทั้งสิ้น จำนวนเงิน 35,932.19 ล้านบาท และโอนไปเป็นเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวนเงิน 8,305.11 ล้านบาท คงเหลือเป็นเงินกู้ยืมระยะยาวจำนวนเงิน 27,627.08 ล้านบาท

7.13 หนี้สินภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าเครื่องบิน งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

หน่วย : ล้านบาท

หนี้สินภายใต้สัญญาเช่า	2559		2558	
	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่าปัจจุบัน	มูลค่าตามบัญชี	มูลค่าปัจจุบัน
ภายใน 1 ปี	9,461.23	8,969.69	9,889.59	9,428.53
เกิน 1 ปี – 5 ปี	29,582.78	24,782.47	34,836.01	29,715.59
เกิน 5 ปี	25,706.46	17,080.46	32,824.86	22,287.71
รวม	<u>64,750.47</u>	<u>50,832.62</u>	<u>77,550.46</u>	<u>61,431.83</u>

บริษัทฯ ได้ทำสัญญาเช่าเครื่องบินโดยมีสิทธิเลือกที่จะซื้อได้กับสถาบันการเงินต่างประเทศ และในประเทศไทยรวม 14 แห่ง และแสดงมูลค่าตามนโยบายการบัญชีข้อ 4.9 โดยในงวดบัญชีปี 2559 มีจำนวนคงเหลือ 34 ลำ เป็นภาระหนี้สินภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าทั้งสิ้นที่มีกำหนดจ่ายในระหว่างปี 2560 - 2571 รวม 69,890.14 ล้านบาท หักส่วนที่จะบันทึกเป็นดอกเบี้ยจ่ายเมื่อถึงกำหนดจ่ายประมาณ 5,139.67 ล้านบาท คงเหลือเป็นเงินต้นภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าฯ ดังกล่าวจำนวน 64,750.47 ล้านบาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 โอนไปเป็นหนี้สินภายใต้เงื่อนไขสัญญาเช่าเครื่องบินที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวน 9,461.23 ล้านบาท คงเหลือเป็นหนี้สินระยะยาว 55,289.24 ล้านบาท

7.14 หุ้นกู้

หน่วย: ล้านบาท

การจัดจำหน่าย								การไถ่ถอน					หุ้นกู้คงเหลือ ณ 31 ธ.ค. 59
มติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น /ครั้งที่/วันที่	วงเงินที่ อนุมัติให้ จัด จำหน่าย	ครั้งที่ จัดจำหน่าย	ปีที่ จัดจำหน่าย	ครบกำหนด	อายุ (ปี)	อัตราดอกเบี้ย จ่ายทุก 6 เดือน (ร้อยละ)	จำนวนเงิน	2559	2560	2561	2562	2563	
สามัญ /2548 23 ธันวาคม 2548	60,000	1 (ชุดที่ 3)	2552	20 มกราคม 2559	7	5.60	300.00	20 มกราคม					-
		1 (ชุดที่ 4)	2552	20 มกราคม 2562	10	6.00	3,600.00						3,600.00
สามัญ /2553 28 เมษายน 2553	40,000	1 (ชุดที่ 1)	2554	13 พฤษภาคม 2561	7	ปีที่ 1-3 ร้อยละ 4.00 ปีที่ 4-6 ร้อยละ 4.50 ปีที่ 7 ร้อยละ 5.25	1,555.00	13 พฤษภาคม					1,555.00
		1 (ชุดที่ 2)	2554	13 พฤษภาคม 2564	10	ปีที่ 1-4 ร้อยละ 4.25 ปีที่ 5-8 ร้อยละ 4.75 ปีที่ 9-10 ร้อยละ 5.35	833.00						833.00
		1 (ชุดที่ 3)	2554	13 พฤษภาคม 2559	5	3.91	2,000.00						-
		1 (ชุดที่ 4)	2554	13 พฤษภาคม 2561	7	4.36	1,445.00						1,445.00
		1 (ชุดที่ 5)	2554	13 พฤษภาคม 2564	10	4.62	2,167.00						2,167.00
		2	2554	28 ธันวาคม 2559	5	4.30	2,000.00						-
							2,000.00						
		1 (ชุดที่ 1)	2555	16 กุมภาพันธ์ 2562	7	4.41	1,000.00						1,000.00
		1 (ชุดที่ 2)	2555	16 กุมภาพันธ์ 2565	10	4.75	2,000.00						2,000.00
							3,000.00						
		2	2555	23 มีนาคม 2567	12	4.98	1,500.00						1,500.00
							1,500.00						
		3 (ชุดที่ 1)	2555	11 ตุลาคม 2560	5	4.51	4,000.00						4,000.00
		3 (ชุดที่ 2)	2555	11 ตุลาคม 2562	7	4.70	1,500.00						1,500.00
3 (ชุดที่ 3)	2555	11 ตุลาคม 2565	10	4.90	1,500.00	1,500.00							
					7,000.00								

มติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น /ครั้งที่/วันที่	วงเงินที่ อนุมัติให้ จัด จำหน่าย	การจัดจำหน่าย						การไถ่ถอน					หุ้นผู้คงเหลือ ณ 31 ธ.ค. 59	
		ครั้งที่ จัดจำหน่าย	ปีที่ จัดจำหน่าย	ครบกำหนด	อายุ (ปี)	อัตราดอกเบี้ย จ่ายทุก 6 เดือน (ร้อยละ)	จำนวนเงิน	2559	2560	2561	2562	2563		
ระหว่างปี 2556 16 พฤษภาคม 2556	7,000	1	2556	16 พฤษภาคม 2561	5	4.18	5,000.00						5,000.00	
								5,000.00						
		30 สิงหาคม 2556	2											
			2 (ชุดที่ 1)	2556	30 สิงหาคม 2561	5	4.58	1,250.00						1,250.00
			2 (ชุดที่ 2)	2556	30 สิงหาคม 2563	7	4.88	1,250.00						1,250.00
			2 (ชุดที่ 3)	2556	30 สิงหาคม 2566	10	5.16	1,500.00						1,500.00
								4,000.00						
		ระหว่างปี 2557 ครั้งที่ 1 /2557 7 กุมภาพันธ์ 2557	ชุดที่ 1	2557	07 กุมภาพันธ์ 2562	5	4.71	1,200.00						1,200.00
			ชุดที่ 2	2557	07 กุมภาพันธ์ 2564	7	5.14	1,000.00						1,000.00
			ชุดที่ 3	2557	07 กุมภาพันธ์ 2567	10	5.58	1,000.00						1,000.00
							*3,200.00							
ครั้งที่ 2 /2557 26 ธันวาคม 2557	ชุดที่ 1	2557	26 ธันวาคม 2562	5	4.46	1,230.00						1,230.00		
	ชุดที่ 2	2557	26 ธันวาคม 2564	7	4.76	1,340.00						1,340.00		
	ชุดที่ 3	2557	26 ธันวาคม 2567	10	4.98	1,430.00						1,430.00		
							4,000.00							
ระหว่างปี 2558 ครั้งที่ 1 /2558 30 เมษายน 2558	ชุดที่ 1	2558	30 เมษายน 2560	2	3.75	1,200.00						1,200.00		
	ชุดที่ 2	2558	30 เมษายน 2563	5	4.32	1,500.00						1,500.00		
	ชุดที่ 3	2558	30 เมษายน 2565	7	4.62	2,000.00						2,000.00		
	ชุดที่ 4	2558	30 เมษายน 2568	10	4.92	2,300.00						2,300.00		
							7,000.00							

* บริษัทฯ ได้ทำธุรกรรม Cross Currency Swap เปลี่ยนสถานะหนี้หุ้นกู้มูลค่า 3,200.00 ล้านบาท เป็นสกุลยูโรมูลค่า 71.24 ล้านยูโร ด้วยอัตราดอกเบี้ย 2.92% , 3.79% และ 4.46% ตามลำดับ

การจัดจำหน่าย								การไถ่ถอน					หุ้นกู้คงเหลือ ณ 31 ธ.ค. 59
มติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น /ครั้งที่/วันที่	วงเงินที่ อนุมัติให้ จัด จำหน่าย	ครั้งที่ จัดจำหน่าย	ปีที่ จัดจำหน่าย	ครบกำหนด	อายุ (ปี)	อัตราดอกเบี้ย จ่ายทุก 6 เดือน (ร้อยละ)	จำนวนเงิน	2559	2560	2561	2562	2563	
ครั้งที่ 2 /2558 30 กันยายน 2558	8,000	ชุดที่ 1	2558	30 กันยายน 2561	3	3.46	1,000.00						1,000.00
		ชุดที่ 2	2558	30 กันยายน 2563	5	4.14	1,500.00						1,500.00
		ชุดที่ 3	2558	30 กันยายน 2565	7	4.44	2,500.00						2,500.00
		ชุดที่ 4	2558	30 กันยายน 2568	10	4.74	3,000.00						3,000.00
							8,000.00						
ระหว่างปี 2559 ครั้งที่ 1 /2559 23 ธันวาคม 2559	7,000	ชุดที่ 1	2559	23 ธันวาคม 2562	3	2.97	500.00						500.00
ชุดที่ 2		2559	23 ธันวาคม 2564	5	3.45	500.00						500.00	
ชุดที่ 3		2559	23 ธันวาคม 2566	7	3.66	1,000.00						1,000.00	
ชุดที่ 4		2559	23 ธันวาคม 2569	10	4.35	3,000.00						3,000.00	
ชุดที่ 5		2559	23 ธันวาคม 2571	12	4.66	2,000.00						2,000.00	
								7,000.00					
รวม													59,300.00

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทมีหุ้นกู้คงเหลือ 59,300.00 ล้านบาท ได้โอนเป็นหนี้สินถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวน 5,200.00 ล้านบาท คงเหลือเป็นหนี้สินระยะยาว 54,100.00 ล้านบาท

บริษัทฯ ได้ขึ้นทะเบียนหุ้นกู้ไว้กับสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย (Thai BMA) และอยู่ในระบบซื้อขายหุ้นกู้ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ยกเว้นการออกหุ้นกู้ครั้งที่ 1/2552 ซึ่งเสนอขายให้แก่ผู้ลงทุนในวงจำกัด (ไม่เกิน 10 ราย)

7.15 หนี้สินหมุนเวียนอื่น ๆ

	หน่วย : ล้านบาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	<u>2559</u>	<u>2558</u>	<u>2559</u>	<u>2558</u>
เจ้าหนี้ค่าธรรมเนียมสนามบิน	5,400.97	3,965.09	5,400.97	3,965.09
รายได้รอดตัดบัญชี	4.60	77.31	4.14	76.74
ภาษีรอนำส่ง	549.36	418.07	547.42	416.47
เจ้าหนี้ค่าใช้จ่ายพนักงานท้องถิ่นในต่างประเทศ	576.24	554.93	576.24	554.93
เงินมัดจำรับ	1,238.41	1,300.21	1,230.38	1,292.15
เจ้าหนี้พนักงาน	5.25	1.89	5.25	1.89
รายได้รับล่วงหน้า	-	191.66	-	191.66
เจ้าหนี้สินทรัพย์รอเรียกเก็บ	133.24	368.14	133.24	368.14
เจ้าหนี้อื่นๆ	<u>271.00</u>	<u>1,537.71</u>	<u>1,870.76</u>	<u>5,932.37</u>
รวม	<u>8,179.07</u>	<u>8,415.01</u>	<u>9,768.40</u>	<u>12,799.44</u>

7.16 เงินกองทุนบำเหน็จพนักงาน งบการเงินรวม และงบการเงินเฉพาะกิจการ

บริษัทฯ ได้จัดตั้งกองทุนบำเหน็จพนักงานบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) โดยจ่ายสมทบกองทุนฯ ในอัตราร้อยละ 10 ของเงินเดือนพนักงาน บริษัทฯ แสดงสินทรัพย์ หนี้สิน และยอดคงเหลือของกองทุนฯ ในงบแสดงฐานะการเงินของบริษัทฯ รวมทั้งรับรู้ดอกผลและค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการดำเนินงานกองทุนฯ เป็นรายได้และค่าใช้จ่ายของบริษัทฯ รายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>2559</u>	<u>2558</u>
สินทรัพย์หมุนเวียน	3,908.30	4,278.64
อื่นๆ	<u>22.08</u>	<u>55.14</u>
รวม	<u>3,930.38</u>	<u>4,333.78</u>
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	220.30	453.52
กองทุนเงินบำเหน็จ	<u>3,710.08</u>	3,880.26
รวม	<u>3,930.38</u>	<u>4,333.78</u>

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 กองทุนฯ มียอดคงเหลือ 3,710.08 ล้านบาท เท่ากับยอดภาระผูกพันของบริษัทฯ ที่จะต้องจ่ายให้พนักงาน (ในงวดบัญชีนี้ บริษัทฯ จ่ายสมทบกองทุนฯ ในอัตราร้อยละ 10 เป็นเงิน 164.99 ล้านบาท หักกับยอดจ่ายสมทบตามภาระผูกพัน 69.63 ล้านบาท คงเหลือเป็นเงิน 95.36 ล้านบาท)

7.17 ภาวะผูกพันผลประโยชน์พนักงาน งบการเงินเฉพาะกิจการ

ภาวะผูกพันผลประโยชน์พนักงาน แบ่งเป็น 5 โครงการ ประกอบด้วย

7.17.1 การจ่ายเงินตอบแทนความชอบในการทำงาน บริษัทฯ ให้ผลประโยชน์สำหรับพนักงานเกษียณอายุให้ได้รับเงินค่าตอบแทนความชอบในการทำงานดังนี้ พนักงานที่มีอายุงานตั้งแต่ 5 ปี แต่ไม่ถึง 15 ปี ได้รับค่าตอบแทนเท่ากับอัตราเงินเดือนค่าจ้างสุดท้าย 180 วัน และพนักงานที่มีอายุงานตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป ได้รับเงินค่าตอบแทนเท่ากับอัตราเงินเดือนค่าจ้างสุดท้าย 300 วัน

7.17.2 ผลประโยชน์ค่ารักษาพยาบาลหลังเกษียณ บริษัทฯ ให้ผลประโยชน์ดังนี้ พนักงานที่เกษียณอายุ และพนักงานที่ได้รับอนุมัติให้เกษียณอายุก่อนกำหนด รวมทั้งคู่สมรสและบุตรอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ที่ยังมิได้สมรสมีสิทธิเข้ารับการรักษาพยาบาล ณ สถานพยาบาลของบริษัทฯ ทุกแห่งได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ

7.17.3 การจ่ายเงินค่าชดเชยวันหยุดพักผ่อนประจำปี บริษัทฯ ให้ผลประโยชน์ดังนี้ พนักงานที่ปฏิบัติงานในรอบปีหนึ่งๆ จะมีสิทธิลาหยุดพักผ่อนได้ในรอบปีถัดไป และพนักงานสามารถสะสมวันหยุดพักผ่อนประจำปีได้ไม่เกิน 3 ปี ติดต่อกัน

7.17.4 ผลตอบแทนพนักงานระยะยาว (แหวน - เข็ม) บริษัทฯ จะมอบรางวัลให้แก่พนักงานที่ได้ปฏิบัติงานครบ 15 ปี และครั้งต่อไปจะมอบให้เมื่อพนักงานปฏิบัติงานครบ 25 ปี และ 35 ปี

7.17.5 บัตรโดยสารฟรีหลังเกษียณ บริษัทฯ ให้ผลประโยชน์ดังนี้ พนักงานที่ทำงานกับบริษัทฯ มาครบ 15 ปี มีสิทธิขอบัตรโดยสารฟรีประเภทสำรองที่นั่งได้ เฉพาะเส้นทางที่บริษัทฯ ทำการบินได้ 1 เที่ยวบิน และหากพนักงานยังคงทำงานอยู่กับบริษัทฯ จะใช้สิทธินี้ได้อีกทุกกรอบ 5 ปี ภายหลังจากวันที่มีสิทธิครั้งก่อนและพนักงานสามารถเก็บสะสมสิทธิไว้ใช้เมื่อใดก็ได้

ข้อสมมติฐานในการประมาณการตามหลักการคณิตศาสตร์ประกันภัย

อัตราคิดลด (Discount Rate)	3.2 %
อัตราเงินเฟ้อ (Price Inflation)	3.0 %
อัตราการขึ้นเงินเดือน สำหรับพนักงานในประเทศไทย 3.0 % - 7.0% และพนักงานท้องถิ่น 5.0 %	
อัตราการหมุนเวียนพนักงาน (Turnover) สำหรับพนักงานในประเทศไทย 0.0% - 2.0% และพนักงานท้องถิ่น 0.0% - 9.0%	
อัตราเงินเฟ้อค่ารักษาพยาบาล	6.0 %
อัตรามรณะ	TMO08 (อัตราตารางมรณะไทยปี 2551)

การวิเคราะห์ข้อสมมติฐานเรื่อง อัตราคิดลด (Discount Rate) ในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ที่ใช้ในการกำหนดมูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันตามโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้ และผลประโยชน์ระยะยาวอื่น

	หน่วย : ล้านบาท	
	การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพัน เพิ่มขึ้น (ลดลง)	
	<u>อัตราเพิ่มขึ้น 1 %</u>	<u>อัตราลดลง 1 %</u>
อัตราคิดลด (Discount Rate)	(1,428.59)	1,769.99

การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน

	หน่วย : ล้านบาท			
	<u>งบการเงินรวม</u>		<u>งบการเงินเฉพาะกิจการ</u>	
	<u>2559</u>	<u>2558</u>	<u>2559</u>	<u>2558</u>
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน ณ วันต้นงวด	11,645.23	11,508.91	11,568.26	11,456.35
ต้นทุนบริการในปัจจุบัน	543.27	502.38	527.45	479.94
ต้นทุนดอกเบี้ย	362.60	472.08	359.91	470.11
ผลประโยชน์ที่จ่าย	(552.98)	(1,238.82)	(551.77)	(1,238.82)
ขาดทุน (กำไร) จากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	<u>(78.05)</u>	<u>400.68</u>	<u>-</u>	<u>400.68</u>
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน ณ วันสิ้นงวด	<u>11,920.07</u>	<u>11,645.23</u>	<u>11,903.85</u>	<u>11,568.26</u>

ผลกำไรหรือขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันตามโครงการผลประโยชน์ที่กำหนดไว้ และผลประโยชน์ระยะยาวอื่น ซึ่งเป็นผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติฐานที่ใช้ในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย โดยในงวดบัญชีปี 2559 บริษัทฯ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติฐานที่ใช้ในการประมาณการดังกล่าว จึงไม่เกิดผลกระทบต่อกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

7.18 ประมาณการหนี้สินระยะยาว

การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าปัจจุบันของประมาณการหนี้สินระยะยาว

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
ประมาณการหนี้สินระยะยาว ณ วันต้นงวด	619.31	412.96	619.31	410.52
ประมาณการหนี้สินระยะยาว สำหรับงวด	<u>6,746.52</u>	<u>206.35</u>	<u>6,414.77</u>	<u>208.79</u>
ประมาณการหนี้สินระยะยาว ณ วันสิ้นงวด	<u>7,365.83</u>	<u>619.31</u>	<u>7,034.08</u>	<u>619.31</u>

ประมาณการหนี้สินระยะยาว ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 (งบการเงินเฉพาะกิจการ) ประกอบด้วย

7.18.1 ศาลได้มีคำพิพากษาให้บริษัทฯ จ่ายค่าชดเชยให้พนักงานเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 4.66 ล้านบาท ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา

7.18.2 ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ได้มีคำพิพากษาให้บริษัทฯ ชำระเงินค่าเสียหาย คืนเงินค้ำประกัน หรือเงินค่าปรับเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 14.62 ล้านบาท ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา

7.18.3 มติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ ครั้งที่ 11/2558 วันที่ 11 พฤศจิกายน 2558 ให้บริษัทฯ สำรองเงินที่จะต้องชดใช้ให้กับบริษัท AerCap ในช่วงต้นปี 2560 ในการยกเลิกสัญญาเช่าเครื่องบินแบบ A330-300 จำนวน 2 ลำ (TEJ, TEL) ก่อนกำหนดระยะเวลา 1 ปี โดยจ่ายค่าธรรมเนียมการยกเลิกสัญญาเป็นเงินจำนวน 3 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา หรือประมาณ 108.01 ล้านบาท และค่าทำ Retrofit Koito Seat เป็นเงินจำนวน 2.54 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา หรือประมาณ 91.37 ล้านบาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 199.38 ล้านบาท

7.18.4 บริษัทฯ รับรู้รายการประมาณการหนี้สินระยะยาว ค่าซ่อมแซมและบำรุงอากาศยาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 จำนวนเงิน 6,815.42 ล้านบาท เป็นรายการสำรองค่าซ่อมใหญ่ เครื่องบิน เครื่องยนต์เครื่องบิน และส่วนประกอบอื่นๆ สำหรับรายการซ่อมที่จะต้องจ่ายเงินในอนาคตตามสัญญา ทั้งนี้เพื่อรับรู้ภาระผูกพันภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงาน ในการซ่อมบำรุงเครื่องบิน เครื่องยนต์เครื่องบิน และส่วนประกอบอื่นๆ ตลอดอายุสัญญาเช่า รวมถึงการเตรียมสภาพเครื่องบินก่อนการ ส่งมอบคืนตามที่ผู้ให้เช่ากำหนดเมื่อสิ้นสุดสัญญาเช่า โดยมีสมมติฐานการประมาณการค่าซ่อมที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ตามชั่วโมงบิน รอบการบิน รอบการซ่อมใหญ่ และอายุสัญญาเช่า บันทึกราคาคำนวณตามสัดส่วนระยะเวลาที่บริษัทฯ ใช้งาน ประกอบด้วย การสำรองค่าซ่อมใหญ่ เครื่องบิน และส่วนประกอบอื่นๆ จำนวนเงิน 3,702.61 ล้านบาท เครื่องยนต์เครื่องบิน จำนวนเงิน 3,026.31 ล้านบาท และค่าซ่อมบำรุงเพื่อเตรียมสภาพเครื่องบิน เมื่อส่งมอบคืนตามสัญญาเช่า จำนวนเงิน 86.5 ล้านบาท

7.19 เงินปันผลจ่าย งบการเงินเฉพาะกิจการ

ตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2559 เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2559 งดจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานประจำปี 2558

7.20 ทุนเรือนหุ้น

บริษัทฯ มีทุนจดทะเบียนหุ้นสามัญ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 จำนวน 2,698.90 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท รวมเป็นทุนจดทะเบียน 26,989.00 ล้านบาท ทุนที่ออกและชำระแล้วจำนวน 21,827.72 ล้านบาท

7.21 สำรองตามกฎหมาย

บริษัทฯ มียอดสำรองตามกฎหมาย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 จำนวน 2,691.27 ล้านบาท

7.22 รายได้อื่น ๆ

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
กำไรจากการจำหน่ายทรัพย์สิน	-	76.97	-	77.00
เงินปันผลจากบริษัทย่อย, บริษัทร่วมและบริษัทอื่น	-	-	282.82	192.65
รายได้จากการให้บริการอื่นของฝ่ายซ่อมบำรุงอากาศยาน	723.33	641.91	723.33	641.91
รายได้ค่าปรับจากการส่งมอบเครื่องบินล่าช้า	23.48	-	23.48	-
รายได้ค่าปรับจากบริษัท KOITO	-	3,967.59	-	3,967.59
รายได้ค่าปรับอื่นๆ	334.79	171.56	334.79	171.56
รายได้ค่าสินไหมทดแทนจากเหตุอุทกภัย	-	208.05	-	208.05
รายได้ค่าสินไหมทดแทนจากเหตุอื่น	355.11	144.86	355.11	144.86
รายได้จากการให้บริการห้องรับรองลูกค้า	119.43	110.70	119.43	110.70
รายได้จากการให้บริการผู้โดยสารสายการบินไทยสมายล์	-	-	79.24	195.71
อื่นๆ	688.28	698.62	624.58	671.70
รวม	2,244.42	6,020.26	2,542.78	6,381.73

7.23 ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงาน

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	29,112.09	29,953.65	28,642.33	29,557.01
ผลประโยชน์พนักงาน	354.11	608.09	335.59	583.04
ค่าตอบแทนผู้บริหารบริษัทฯ	82.87	97.51	76.60	91.95
ค่าตอบแทนกรรมการบริษัทฯ	19.36	19.37	16.66	16.54
รวม	29,568.43	30,678.62	29,071.18	30,248.54

ผู้บริหาร หมายถึง กรรมการบริษัทฯ ทุกท่าน กรรมการผู้จัดการบริษัทฯ ผู้บริหารบริษัทฯ 4 รายแรก และผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าผู้บริหารรายที่ 4 ทุกราย ต่อจากกรรมการผู้จัดการบริษัทฯ โดยรวมผู้บริหารบริษัทฯ ในสายงานบัญชีหรือการเงินบางคน ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

7.24 ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์ตอบแทนตามโครงการฯ

ในการประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ ครั้งที่ 4/2559 เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2559 ได้อนุมัติโครงการร่วมใจจากองค์กร MSP ปี 2559 ซึ่งมีพนักงานเข้าร่วมโครงการทั้งหมด จำนวน 280 คน โดยพนักงานได้รับอนุมัติให้ออกตามโครงการตามกำหนด 2 ครั้ง คือวันที่ 1 มิถุนายน 2559 และ 1 กรกฎาคม 2559 ซึ่งบริษัทฯ ต้องจ่ายเงินตอบแทนตามโครงการ จำนวนเงิน 13.54 ล้านบาท และ 413.58 ล้านบาท ตามลำดับ รวมเป็นจำนวนเงิน 427.12 ล้านบาท โดยบริษัทฯ ได้รับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 แล้ว

7.25 ผลขาดทุนจากการด้อยค่าเครื่องบิน งบการเงินเฉพาะกิจการ

ตามที่บริษัทฯ ทำการเปรียบเทียบมูลค่าตามบัญชีของเครื่องบินรอการขายกับมูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายพบว่า มูลค่ายุติธรรมหักต้นทุนในการขายต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชี บริษัทฯ จึงได้บันทึกรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าเครื่องบินในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ สำหรับปี 2559 เป็นจำนวนเงิน 3,217.75 ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วยการด้อยค่าเครื่องบิน A340-500 จำนวน 4 ลำ, A340-600 จำนวน 6 ลำ, B737-400 จำนวน 3 ลำ และ B747-400 จำนวน 4 ลำ รวม 17 ลำ เป็นจำนวนเงิน 2,892.51 ล้านบาท และมีการด้อยค่าเครื่องบินอะไหล่เครื่องบินจำนวน 17 เครื่องยนต์ เป็นจำนวนเงิน 325.24 ล้านบาท

7.26 ค่าใช้จ่ายอื่น

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
ค่าเช่าสำนักงานและสาธารณูปโภค	2,614.61	2,718.82	2,614.61	2,718.82
ค่าเครื่องใช้สำนักงาน	178.25	161.96	178.25	161.96
ค่าซ่อมแซมอาคารและอุปกรณ์	562.25	538.02	562.25	538.02
ค่าจ้างแรงงานภายนอก	1,672.84	1,515.17	1,672.84	1,515.17
ค่าที่ปรึกษาและบริการ	497.92	571.79	497.92	571.79
ค่าดำเนินคดีละเมิดกฎหมายป้องกันการค้าที่ไม่เป็นธรรม	26.64	28.62	26.64	28.62
ค่าเช่าและบำรุงรักษาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์	584.62	555.63	584.62	555.63
ค่าเช่าเครื่องมืออุปกรณ์สื่อสารและอุปกรณ์สำนักงาน	231.52	219.10	231.52	219.10
ค่าเดินทางและยานพาหนะ	557.86	512.35	557.86	512.35
ค่าสิทธิประโยชน์	406.38	388.67	406.38	388.67
ค่าเสียหายให้ลูกค้า	220.25	253.34	220.25	253.34
ค่าสินค้าและพัสดุเสื่อมสภาพ	310.17	500.52	310.17	500.52
ค่าใช้บริการระวางขนส่งสินค้าพัสดุภัณฑ์	99.64	105.86	99.64	105.86
ค่าใช้จ่ายร่วมลงทุนในกลุ่ม Star Alliance	70.88	46.51	70.88	46.51
ภาษีการค้าและภาษีโรงเรือน	89.81	174.06	89.81	174.06
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	(59.94)	(122.42)	(60.22)	(123.81)
ค่าบริการในการใช้ระบบ T Hosting	76.49	98.58	76.49	98.58
ค่าปรับและดอกเบี้ย	19.56	283.03	19.56	283.03
อื่นๆ	681.29	809.45	378.30	502.88
รวม	8,841.04	9,359.06	8,537.77	9,051.10

7.27 ค่าใช้จ่าย(รายได้)ภาษีเงินได้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้จากกำไรสุทธิทางภาษีสำหรับงวด	42.30	42.92	15.20	26.84
บวก (หัก) : สิ้นทรัพย์/หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี จากผลแตกต่างชั่วคราวเพิ่มขึ้น/ลดลง	(1,506.54)	(1,112.29)	(1,503.10)	(1,102.08)
ค่าใช้จ่าย(รายได้)ภาษีเงินได้สุทธิ	(1,464.24)	(1,069.37)	(1,487.90)	(1,075.24)

7.28 การส่งเสริมการลงทุน

บริษัทฯ ได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุน สำหรับการดำเนินการขนส่งทางอากาศของเครื่องบินโดยสาร ประกอบด้วย กิจกรรมการขนส่งผู้โดยสารและกิจกรรมการขนส่งสินค้า ตามบัตรส่งเสริมการลงทุนดังต่อไปนี้

บัตรส่งเสริมการลงทุนเลขที่	วันที่ได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุน
1214(2)/2552	13 มีนาคม 2552
1874(2)/2552	19 พฤศจิกายน 2552
1446(2)/2554	21 เมษายน 2554
1178(2)/2555	10 กุมภาพันธ์ 2555
1627(2)/2555	22 พฤษภาคม 2555
2576(2)/2555	22 ตุลาคม 2555
2577(2)/2555	22 ตุลาคม 2555
1220(2)/2556	13 กุมภาพันธ์ 2556
1221(2)/2556	13 กุมภาพันธ์ 2556
1590(2)/2556	1 พฤษภาคม 2556
2357(2)/2556	27 กันยายน 2556
2358(2)/2556	27 กันยายน 2556
2360(2)/2556	27 กันยายน 2556
2362(2)/2556	27 กันยายน 2556
2363(2)/2556	27 กันยายน 2556
2364(2)/2556	27 กันยายน 2556
2365(2)/2556	27 กันยายน 2556
2366(2)/2556	27 กันยายน 2556
2367(2)/2556	27 กันยายน 2556

ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดบางประการ สิทธิพิเศษรวมถึงการได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้รับจากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมเป็นระยะเวลา 8 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการ รายได้จากการขาย หรือการให้บริการ แยกตามกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนและไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558
รายได้จากการขายหรือการให้บริการ		
กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน	92,564.11	89,361.60
กิจการที่ไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน	79,862.39	89,580.58
รวมรายได้จากการขายหรือการให้บริการ	172,426.50	178,942.18

7.29 กำไร(ขาดทุน)ต่อหุ้น

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณโดยหารกำไรหรือขาดทุนที่เป็นส่วนของบริษัทใหญ่ด้วยจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ถือโดยผู้ถือหุ้นในระหว่างงวด

หน่วย : ล้านบาท/ล้านหุ้น

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2559	2558	2559	2558
กำไร(ขาดทุน)ที่เป็นส่วนของบริษัทใหญ่	15.14	(13,067.67)	2,881.58	(11,163.05)
จำนวนหุ้นสามัญที่ออก ณ วันที่ 1 มกราคม	2,182.77	2,182.77	2,182.77	2,182.77
จำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	<u>2,182.77</u>	<u>2,182.77</u>	<u>2,182.77</u>	<u>2,182.77</u>
กำไร(ขาดทุน)ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน(บาท)	<u>0.01</u>	<u>(5.99)</u>	<u>1.32</u>	<u>(5.11)</u>

7.30 ส่วนงานดำเนินงาน

ปัจจัยในการกำหนดส่วนงาน

บริษัทฯ กำหนดส่วนงานที่รายงานตามลักษณะของผลิตภัณฑ์และบริการ โดยผู้บริหารพิจารณาจากโครงสร้างองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินกิจการด้านการบินพาณิชย์

บริษัทฯ มีส่วนงานที่รายงาน 3 ส่วนงาน ประกอบด้วย ส่วนงานกิจการขนส่งทางอากาศ ส่วนงานหน่วยธุรกิจ และส่วนงานกิจการอื่นๆ โดยส่วนงานกิจการขนส่งทางอากาศ ประกอบด้วย บริการขนส่งผู้โดยสาร บริการขนส่งสินค้า พัสดุภัณฑ์ และไปรษณีย์ภัณฑ์ ส่วนงานหน่วยธุรกิจเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการขนส่ง ประกอบด้วย การพาณิชย์สินค้าและไปรษณีย์ภัณฑ์ การบริการลูกค้าภาคพื้น การบริการลานจอดและอุปกรณ์ภาคพื้น และครัวการบิน และส่วนงานกิจการอื่นๆ เป็นกิจการสนับสนุนการขนส่งประกอบด้วย การบริการอำนวยความสะดวกบิน การจำหน่ายสินค้าปลอดภาษีบนเครื่องบิน การจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ฝ่ายช่าง และการดำเนินงานของบริษัทย่อย

เกณฑ์การวัดมูลค่า

บริษัทฯ บันทึกรายการ โอนรายได้ระหว่างส่วนงานด้วยราคาที่ขายให้กับลูกค้าที่ไม่เกี่ยวข้องกับบริษัทฯ หักส่วนลดส่วนงานหน่วยธุรกิจด้านการบริการลูกค้าภาคพื้นบันทึกด้วยราคาต้นทุนหักส่วนลด ส่วนงานกิจการอื่นๆ บันทึกด้วยราคาต้นทุนงบประมาณ และบริษัทฯ ได้ตัดบัญชีที่เป็นรายการ โอนระหว่างกันดังกล่าวในการจัดทำงบการเงินรวม

กำไร(ขาดทุน)รวมก่อนภาษีเงินได้ของแต่ละส่วนงานเกิดขึ้นจากรายได้รวมหักต้นทุน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

สินทรัพย์ของส่วนงาน เป็นสินทรัพย์ที่ใช้ดำเนินงานหรือเกี่ยวข้องกับกิจการนั้นๆ

หนี้สินของส่วนงาน เป็นหนี้สินในการดำเนินงานหรือเกี่ยวข้องกับกิจการนั้นๆ

7.30.1 ข้อมูลทางการเงินจำแนกตามส่วนงานมีรายละเอียดดังนี้

งบการเงินรวม

งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

	กิจการขนส่งทางอากาศ		หน่วยธุรกิจ		อื่นๆ		หน่วย : ล้านบาท	
							รวมทั้งสิ้น	
	2559	2558	2559	2558	2559	2558	2559	2558
รายได้ภายนอก	166,638.96	171,139.21	9,493.09	8,871.28	2,180.45	2,716.86	178,312.50	182,727.35
รายได้/(ค่าใช้จ่าย)ระหว่างส่วนงาน	(13,781.44)	(12,913.15)	8,991.60	8,753.76	4,789.84	4,159.39	-	-
ดอกเบี้ยรับ	177.99	320.66	-	-	26.32	11.27	204.31	331.93
ผลกำไร(ขาดทุน)จากอัตราแลกเปลี่ยน								
เงินตราต่างประเทศ	691.94	3,488.59	-	-	(6.97)	23.19	684.97	3,511.78
รายได้อื่นๆ	<u>2,238.79</u>	<u>6,143.96</u>	<u>30.72</u>	<u>36.84</u>	<u>(25.09)</u>	<u>(160.54)</u>	<u>2,244.42</u>	<u>6,020.26</u>
รวมรายได้	<u>155,966.24</u>	<u>168,179.27</u>	<u>18,515.41</u>	<u>17,661.88</u>	<u>6,964.55</u>	<u>6,750.17</u>	<u>181,446.20</u>	<u>192,591.32</u>
ค่าน้ำมันเครื่องบิน	(43,430.92)	(61,794.04)	-	-	(1,904.99)	(1,448.79)	(45,335.91)	(63,242.83)
ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงาน	(17,497.03)	(21,812.33)	(7,145.91)	(7,045.38)	(5,352.61)	(5,202.17)	(29,995.55)	(34,059.88)
ค่าบริการการบิน	(20,140.75)	(19,965.70)	(46.40)	(68.79)	(630.63)	(439.60)	(20,817.78)	(20,474.09)
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	(16,232.63)	(17,313.50)	(730.34)	(799.41)	(1,027.86)	(1,019.87)	(17,990.83)	(19,132.78)
ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์								
และเครื่องบิน	(3,627.91)	(12,157.75)	-	-	-	-	(3,627.91)	(12,157.75)
ค่าใช้จ่ายอื่น	(47,232.15)	(41,845.28)	(6,379.57)	(6,086.03)	(5,565.31)	(3,943.12)	(59,177.03)	(51,874.43)
ต้นทุนทางการเงิน	(5,339.16)	(5,897.74)	-	-	-	-	(5,339.16)	(5,897.74)
ส่วนแบ่งกำไร(ขาดทุน)จากเงินลงทุนใน								
บริษัทร่วม	<u>(510.27)</u>	<u>131.88</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(69.18)</u>	<u>-</u>	<u>(579.45)</u>	<u>131.88</u>
รวมค่าใช้จ่าย	<u>(154,010.82)</u>	<u>(180,654.46)</u>	<u>(14,302.22)</u>	<u>(13,999.61)</u>	<u>(14,550.58)</u>	<u>(12,053.55)</u>	<u>(182,863.62)</u>	<u>(206,707.62)</u>
กำไร(ขาดทุน)ก่อนภาษีเงินได้	1,955.42	(12,475.19)	4,213.19	3,662.27	(7,586.03)	(5,303.38)	(1,417.42)	(14,116.30)
รายได้ (ค่าใช้จ่าย) ภาษีเงินได้	<u>1,487.90</u>	<u>1,075.23</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(23.66)</u>	<u>(5.86)</u>	<u>1,464.24</u>	<u>1,069.37</u>
กำไร(ขาดทุน)ของส่วนงาน	<u>3,443.32</u>	<u>(11,399.96)</u>	<u>4,213.19</u>	<u>3,662.27</u>	<u>(7,609.69)</u>	<u>(5,309.24)</u>	<u>46.82</u>	<u>(13,046.93)</u>

สินทรัพย์และหนี้สิน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

	กิจการขนส่งทางอากาศ		หน่วยธุรกิจ		กิจการอื่นๆ		หน่วย : ล้านบาท	
							รวมทั้งสิ้น	
	2559	2558	2559	2558	2559	2558	2559	2558
สินทรัพย์หมุนเวียน	48,594.54	56,563.55	668.73	638.56	4,764.94	8,571.54	54,028.21	65,773.65
เงินลงทุน	3,964.51	4,810.79	-	-	4.02	4.16	3,968.53	4,814.95
ที่ดินอาคาร และอุปกรณ์	186,605.78	198,914.36	5,410.34	6,081.91	2,875.23	3,289.09	194,891.35	208,285.36
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	24,318.95	18,818.36	0.07	0.41	570.50	75.77	24,889.52	18,894.54
อื่น								
สินทรัพย์ที่ไม่ได้ปันส่วน	-	-	-	-	-	-	<u>5,346.26</u>	<u>4,702.56</u>
สินทรัพย์รวม							<u>283,123.87</u>	<u>302,471.06</u>
หนี้สินหมุนเวียน	78,489.43	85,001.33	327.72	238.80	7,512.99	9,884.47	86,330.14	95,124.60
หนี้สินไม่หมุนเวียน	161,666.66	173,444.52	-	-	348.25	78.04	162,014.91	173,522.56
หนี้สินที่ไม่ได้ปันส่วน	-	-	-	-	-	-	<u>1,190.62</u>	<u>898.21</u>
หนี้สินรวม							<u>249,535.67</u>	<u>269,545.37</u>

7.30.2 รายได้จำแนกตามภูมิศาสตร์ มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	รายได้ภายในประเทศ			รายได้ต่างประเทศ					รายได้ค่าเช่า เหมาล้ำ และอื่นๆ	รายได้อื่น			รวม
	กิจการ ขนส่ง	หน่วย ธุรกิจ	อื่นๆ	ภูมิภาค เอเชีย	ยุโรป	แปซิฟิก เหนือ	ออสเตรเลีย และ นิวซีแลนด์	แอฟริกา		ดอกเบี้ยรับ	รายได้อื่น	ผลกำไร(ขาดทุน)จาก อัตรา แลกเปลี่ยน เงินตรา ต่างประเทศ	
สำหรับปี													
ม.ค.-ธ.ค.59	13,797.02	9,493.09	2,180.45	89,124.33	47,106.44	0.26	16,243.65	0.16	367.10	204.31	2,244.42	684.97	181,446.20
ม.ค.-ธ.ค.58	11,608.79	8,871.28	2,716.86	92,082.11	48,076.09	2,148.16	16,247.27	55.81	920.98	331.93	6,020.26	3,511.78	192,591.32

7.31 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ในงวดบัญชีนี้ บริษัทฯ จ่ายสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพฯ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 1,158.57 ล้านบาท สำหรับสมาชิกที่มีอายุการทำงานไม่เกิน 20 ปี ในอัตราร้อยละ 9 ของเงินเดือน ส่วนสมาชิกที่มีอายุการทำงานเกิน 20 ปี ในอัตราร้อยละ 10 ของเงินเดือน

เงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพบริหารงาน โดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ยูโอบี(ประเทศไทย) จำกัด บริษัทหลักทรัพย์ จัดการกองทุน กรุงไทย จำกัด (มหาชน) บริษัทหลักทรัพย์ จัดการกองทุนรวม วรรณ จำกัด และบริษัท หลักทรัพย์จัดการกองทุน เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทจัดการกองทุนที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการกำกับ หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

7.32 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

7.32.1 บริษัทฯ มีหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งยังมีได้แสดงในงบการเงิน ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>2559</u>	<u>2558</u>
การค้าประกันโดยธนาคาร (ในประเทศ)	49.96	30.36
การค้าประกันโดยธนาคาร (ต่างประเทศ)	451.70	314.58
บริษัทฯ ถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีต่างๆ ดังนี้		
คดีพิพาทแรงงาน	1,399.91	1,356.00
คดีเรียกค่าเสียหาย	<u>460.30</u>	<u>512.64</u>
รวม	<u>2,361.87</u>	<u>2,213.58</u>

7.32.2 ความคืบหน้าคดีละเมิดกฎหมายป้องกันการค้าที่ไม่เป็นธรรม (Antitrust) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กรณีบริษัทฯ ถูกสายการบิน British Airways ซึ่งเป็นจำเลยในคดี Cargo Civil Class Action ในประเทศอังกฤษร้องขอใช้สิทธิไล่เบี่ย

เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2557 บริษัทฯ ได้รับหนังสือจากทนายความในประเทศอังกฤษของสายการบิน British Airways แจ้งว่าสายการบิน British Airways ซึ่งเป็นจำเลยในคดี Civil Class Action ในประเทศอังกฤษ และถูกฟ้อง ให้ชดใช้ค่าเสียหายจากการกำหนดราคาค่าธรรมเนียมพิเศษ (Fuel Surcharge และ Security Surcharge) ในช่วงระหว่างปี 2542 - 2550 ได้ยื่นคำร้องต่อศาลขอใช้สิทธิไล่เบี่ยสายการบินอื่นๆ จำนวน 18 ราย รวมทั้งบริษัทฯ ในวันที่ 28 พฤศจิกายน 2556 ทั้งนี้ บริษัทฯ ไม่ใช่คู่ความหลักในคดี คดีอยู่ในระหว่างการแสวงหาพยานหลักฐาน (Disclosure)

2. กรณีบริษัทฯ ถูกฟ้องในคดี Cargo Civil Case ในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2557 บริษัทฯ ได้รับแจ้งเรื่องนี้จากสำนักงานสาขาของบริษัทฯ ในประเทศ สาธารณรัฐเกาหลีว่า กลุ่มบริษัทแอลจี ได้แก่ LG Chemical, LG Electronics, LG Display และ LG Life Science ได้ยื่นฟ้อง คดีแพ่งต่อสายการบินจำนวน 12 ราย รวมทั้งบริษัทฯ ในวันที่ 27 พฤศจิกายน 2556 เพื่อเรียกร้องค่าเสียหายจากการร่วมกัน กำหนดราคา Fuel Surcharge ระหว่างสายการบินต่างๆ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2546 - 2550 โดยกลุ่มบริษัทแอลจีได้ระบุน จำนวนทุนทรัพย์ในคำฟ้องเป็นเงินจำนวน 404,000,000 วอน พร้อมดอกเบี้ย หรือประมาณ 12.28 ล้านบาท และได้ส่งวน สิทธิในการแก้ไขคำฟ้องเพื่อเพิ่มเติมจำนวนทุนทรัพย์หากกลุ่มบริษัทแอลจีสามารถพิสูจน์ได้ในภายหลัง ขณะนี้คดีอยู่ใน ระหว่างการพิจารณาของศาล

3. กรณีบริษัทฯ ถูกสายการบิน British Airways สายการบิน Lufthansa และสายการบิน KLM-AF ซึ่งเป็นจำเลยในคดี Cargo Civil Class Action ในประเทศเนเธอร์แลนด์ ยื่นคำร้องขอใช้สิทธิไต่เบี่ย

ในช่วงต้นเดือนกรกฎาคม 2558 บริษัทฯ ได้รับคำร้องขอใช้สิทธิไต่เบี่ยจากสายการบิน British Airways สายการบิน Lufthansa และสายการบิน KLM-AF ทั้งนี้สายการบิน British Airways สายการบิน Lufthansa และ สายการบิน KLM-AF ได้ยื่นคำร้องดังกล่าวต่อบริษัทฯ และสายการบินอื่นๆ อีกกว่า 20 สายการบิน กรณีโจทก์ได้ฟ้องสายการบิน Koninklijke Luchtvaart Maatschappij N.V., Martin Air Holland N.V., Societe Air France S.A. (รวมเรียกว่า “KLM-AF”), Deutsche Lufthansa และ Lufthansa Cargo A.G.(รวมเรียกว่า “Lufthansa”), Singapore Airlines และ Singapore Airline Cargo (รวมเรียกว่า “Singapore Airlines”) และ British Airways เป็นจำเลย ตั้งแต่วันที่ 24 ธันวาคม 2556 โดยกล่าวหาว่า สายการบินเหล่านี้ได้ร่วมกันกำหนดราคาค่าธรรมเนียมต่างๆ ต่อมาเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2557 สายการบินจำเลยทั้งหมดในคดีดังกล่าวได้ยื่นร้องต่อศาลเพื่อขออนุญาตยื่นคำร้องใช้สิทธิไต่เบี่ยต่อสายการบินอื่นๆ ที่ถูกระบุว่าเป็นผู้ร่วมกำหนดราคา และเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2558 ศาลได้มีคำสั่งอนุญาตตามคำร้องดังกล่าว ขณะนี้คดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ไม่ได้ถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีหลัก

7.33 การป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด

ในปี 2559 บริษัทฯ นำเงินกู้ยืมที่เป็นสกุลเงินต่างประเทศมาบริหารความผันผวนของกระแสเงินสดในอนาคตของรายได้ที่เป็นสกุลเงินต่างประเทศในอนาคตที่คาดการณ์ไว้ ทั้งนี้ กำไรหรือขาดทุนจากผลต่างอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งเป็นผลจากความแตกต่างของอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่กำหนดความสัมพันธ์ หรือ ณ วันที่เบิกเงินกู้ยืม (แล้วแต่วันใดเกิดขึ้นหลัง) จนถึง ณ วันที่รายงานกำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการป้องกันความเสี่ยงส่วนที่มีประสิทธิผลจะบันทึกในองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้นในส่วนของผู้ถือหุ้น โดยรายการกำไรหรือขาดทุนดังกล่าวจะโอนเข้ากำไรหรือขาดทุนในงวดเดียวกับงวดที่รายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าวรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทฯ รับรู้ขาดทุนจำนวน 578.04 ล้านบาท จากการถือปฏิบัติตามการบัญชีป้องกันความเสี่ยงสำหรับธุรกรรมเงินกู้ต่างประเทศกับรายได้ที่เป็นสกุลเงินต่างประเทศในอนาคตที่คาดการณ์

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 ระยะเวลาที่คาดว่ากระแสเงินสดของรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยงจะเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อกำไรหรือขาดทุน แสดงได้ดังนี้

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

ปี 2559

หน่วย : ล้านบาท

	3 เดือน หรือน้อยกว่า	มากกว่า 3 เดือน ถึง 1 ปี	มากกว่า 1 ปี ถึง 5 ปี	มากกว่า 5 ปี	รวม
กระแสเงินสดรับ	6,185.21	15,046.59	99,723.19	349,444.76	470,399.75

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 จำนวนเงินที่บันทึกในองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้นเกี่ยวกับการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสดส่วนที่มีประสิทธิผลเป็นเงิน 1,629.83 ล้านบาท จำนวนเงินดังกล่าวคาดว่าจะรับรู้ในกำไรขาดทุนตลอดระยะเวลาของรายได้ในอนาคตที่คาดการณ์ตามตารางดังกล่าวข้างต้น

7.34 การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน งบการเงินเฉพาะกิจการ

7.34.1 ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย

ความเสี่ยงของอัตราดอกเบี้ยในงบการเงิน เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในตลาดที่อาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทฯ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ตารางแสดงอัตราดอกเบี้ยถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average Interest Rate) และจำนวนเงินของหนี้สินทางการเงิน

หน่วย : ล้านบาท

ปี 2559

หนี้สินทางการเงิน	อัตราดอกเบี้ยถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	จำนวนเงินกู้คงเหลือตามสัญญาดอกเบี้ยลอยตัว			จำนวนเงินกู้คงเหลือตามสัญญาดอกเบี้ยคงที่			ยอดรวม
		น้อยกว่า 1 ปี	1 ถึง 5 ปี	มากกว่า 5 ปี	น้อยกว่า 1 ปี	1 ถึง 5 ปี	มากกว่า 5 ปี	
แยกตามสกุลเงิน								
ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา	2.64	1,149.00	4,638.87	6,503.07	5,400.38	-	-	17,691.32
เยนญี่ปุ่น	1.00	1,292.95	5,255.61	3,861.50	-	-	-	10,410.06
เงินยูโร	1.40	7,228.17	20,487.72	15,289.25	1,149.11	4,519.89	10,962.48	59,636.62
เงินบาท	4.36	9,547.11	10,745.29	52.64	5,200.00	29,370.00	24,730.00	79,645.04
รวม		19,217.23	41,127.49	25,706.46	11,749.49	33,889.89	35,692.48	167,383.04

หน่วย : ล้านบาท

ปี 2558

หนี้สินทางการเงิน	อัตราดอกเบี้ยถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	จำนวนเงินกู้คงเหลือตามสัญญาดอกเบี้ยลอยตัว			จำนวนเงินกู้คงเหลือตามสัญญาดอกเบี้ยคงที่			ยอดรวม
		น้อยกว่า 1 ปี	1 ถึง 5 ปี	มากกว่า 5 ปี	น้อยกว่า 1 ปี	1 ถึง 5 ปี	มากกว่า 5 ปี	
แยกตามสกุลเงิน								
ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา	2.45	1,152.75	4,653.75	7,722.98	3,625.38	-	-	17,154.86
เยนญี่ปุ่น	1.24	1,272.97	5,208.42	4,879.09	-	-	-	11,360.48
เงินยูโร	1.42	7,411.23	24,763.28	20,117.51	1,199.23	4,643.72	12,713.14	70,848.11
เงินบาท	4.23	14,094.11	17,578.23	766.82	8,300.00	28,230.00	24,070.00	93,039.16
รวม		23,931.06	52,203.68	33,486.40	13,124.61	32,873.72	36,783.14	192,402.61

บริษัทฯ มีนโยบายบริหารความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราดอกเบี้ย โดยใช้เครื่องมือทางการเงินในตลาดอนุพันธ์ ได้แก่ Cross Currency Swap (CCS) และ/หรือ Interest Rate Swap (IRS) เพื่อแปลงอัตราดอกเบี้ยลอยตัวที่มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นมาเป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทฯ มีภาระหนี้เงินกู้ระยะยาวภาระหนี้ภายใต้สัญญาเช่าซื้อที่เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัวต่ออัตราดอกเบี้ยคงที่หลังการทำธุรกรรม Interest Rate Swap (IRS) ประมาณร้อยละ 38 ต่อ 62

ปัจจุบัน บริษัทฯ มีธุรกรรม IRS จำนวนทั้งสิ้น 8 รายการ เป็นการแปลงหนี้ที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัวเป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่ โดยแบ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยสกุลเงินยูโร 5 รายการ และอัตราดอกเบี้ยสกุลเงินบาท 3 รายการ โดยวงเงินคงเหลือของธุรกรรม IRS ทั้งหมด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 มีจำนวน 4,788.46 ล้านบาท ซึ่งจะมีการชำระดอกเบี้ยกันเป็นรายเดือน และรายไตรมาส ทั้งนี้ ธุรกรรม IRS สกุลเงินยูโร 1 รายการ จะสิ้นสุดสัญญาในปี 2560 และอีก 4 รายการ จะสิ้นสุดสัญญาในปี 2561 และธุรกรรม IRS สกุลเงินบาทจะสิ้นสุดสัญญาในปี 2560 จำนวน 3 รายการ

7.34.2 ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

จากการที่บริษัทฯ มีรายได้เป็นเงินบาท และเงินตราต่างประเทศกว่า 50 สกุล โดยมีสกุลหลักได้แก่ ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (USD) บาท (THB) ยูโร (EUR) และเยน (JPY) และมีค่าใช้จ่ายในสกุลหลัก ได้แก่ ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (USD) และบาท (THB) ในขณะที่มีหนี้สินใน 4 สกุลเงิน ได้แก่ ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (USD) ยูโร (EUR) บาท (THB) และเยน (JPY) บริษัทฯ ได้ดำเนินการบริหารความเสี่ยงอันเนื่องมาจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ บริษัทฯ ได้ดำเนินการโดยใช้หลักการ Natural Hedging คือ การจัดให้ค่าใช้จ่ายเป็นเงินสกุลเดียวกับรายได้มากที่สุด และกู้เงินพร้อมกับปรับโครงสร้างเงินกู้ให้สอดคล้องกับเงินสดสุทธิจากการดำเนินการ (Net Operating Cash Flow) พร้อมทั้งการลดความเสี่ยงของการมีหนี้เป็นเงินสกุลต่างประเทศมากขึ้นไป โดยการมีหนี้สกุลเงินบาท ด้วยส่วนหนึ่ง เพื่อที่จะลดความผันผวนของรายการผลกำไร/ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนในงบการเงิน ด้วยการวางแผนในการจัดหาเงินทุน และการใช้เครื่องมือทางการเงินในการทำธุรกรรมที่เหมาะสม ได้แก่ Cross Currency Swap (CCS) ในช่วงที่ตลาดเงิน เอื้ออำนวย โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทฯ มีสัดส่วนเงินกู้ในสกุลหลักภายหลังจากการทำ CCS ดังนี้ USD:EUR:JPY:CHF:THB = 0:39:19:8:34 นอกจากนี้บริษัทฯ ได้ใช้เครื่องมือทางการเงิน ได้แก่ Forward Contract เพื่อจัดหาเงินชำระหนี้ในสกุลเงินที่บริษัทฯ มีภาระผูกพันในอนาคต

ปัจจุบัน บริษัทฯ มีธุรกรรม CCS จำนวนทั้งสิ้น 25 รายการ โดยแบ่งเป็นการแปลงหนี้เงินบาท (THB) เป็นหนี้สกุลยูโร (EUR) อัตราดอกเบี้ยคงที่ 5 รายการ แปลงหนี้เงินบาท (THB) เป็นหนี้สกุลเยน (JPY) อัตราดอกเบี้ยคงที่ 12 รายการ แปลงหนี้เงินบาท (THB) เป็นหนี้สกุลเยน (JPY) อัตราดอกเบี้ยลอยตัว 2 รายการ แปลงหนี้สกุลเงินยูโร (EUR) เป็นหนี้สกุลเยน (JPY) อัตราดอกเบี้ยคงที่ 2 รายการ และแปลงหนี้สกุลเหรียญสหรัฐ (USD) เป็นหนี้เงินสวิสฟรังก์ (CHF) จำนวน 4 รายการ โดยวงเงินคงเหลือของธุรกรรม CCS ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 มีจำนวนเทียบเท่า 36,376.18 ล้านบาท ซึ่งจะมีการชำระแลกเปลี่ยนเงินต้น และดอกเบี้ยเป็นรายเดือน รายไตรมาส และทุกๆ 6 เดือน โดยธุรกรรม CCS ดังกล่าว จะทยอยสิ้นสุดสัญญาตั้งแต่ปี 2560 ถึงปี 2571

หน่วย : ล้านบาท

สกุลเงิน	หนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ					
	ครบกำหนดภายใน 1 ปี	2559		2558		ครบกำหนดเกินกว่า 5 ปี
		ครบกำหนด	1 ถึง 5 ปี	ครบกำหนด	1 ถึง 5 ปี	
ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา	6,549.38	4,638.87	6,503.07	4,778.13	4,653.75	7,722.98
เยนญี่ปุ่น	1,292.95	5,255.61	3,861.50	1,272.97	5,208.42	4,879.09
เงินยูโร	8,377.28	25,007.61	26,251.73	8,610.46	29,407.00	32,830.65

7.34.3 ความเสี่ยงด้านราคาน้ำมัน

ความผันผวนของราคาน้ำมันจะขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานของน้ำมันเชื้อเพลิงในตลาดโลก รวมทั้งผลกระทบจากสถานการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อผลการดำเนินงาน เนื่องจากน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจขนส่งทางอากาศ บริษัทฯ ได้จัดทำการประกันความเสี่ยงราคาน้ำมัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดความผันผวนของต้นทุนด้านน้ำมันอากาศยาน และเพื่อให้ผลประกอบการของบริษัทฯ เป็นไปตามเป้าหมายและเป็นการปกป้องมูลค่าของบริษัทฯ ให้แก่ผู้ถือหุ้นและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยมีใช้เป็นการแสวงหารายได้หรือหวังผลกำไรเพิ่มเติมจากการบริหารความเสี่ยงราคาน้ำมัน

บริษัทฯ ได้มีการบริหารความเสี่ยงราคาน้ำมันอากาศยานอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ โดยได้ปรับนโยบายการบริหารความเสี่ยงราคาน้ำมันฯ ให้สามารถจัดทำประกันความเสี่ยงราคาน้ำมันฯ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 และไม่เกินร้อยละ 80 ของปริมาณการใช้ในรอบหนึ่งปีงบประมาณ และระยะเวลาประกันไม่เกิน 18 เดือน โดยการกำหนดราคาน้ำมันฯ ขั้นต่ำและขั้นสูงไว้ ซึ่งบริษัทฯ จะต้องรับภาระส่วนต่างหากราคาน้ำมันฯ ต่ำกว่าราคาขั้นต่ำ ในทางกลับกันบริษัทฯ จะได้รับชดเชยส่วนต่างหากราคาน้ำมันฯ สูงกว่าราคาขั้นสูง โดยการรับชดเชยหรือจ่ายชดเชยส่วนต่างเป็นเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ซึ่งในงวดบัญชีนี้ บริษัทฯ ได้ประกันความเสี่ยงราคาน้ำมันฯ ในสัดส่วนถัวเฉลี่ยร้อยละ 57 ของปริมาณการใช้ และ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทฯ ยังมีภาระผูกพันจากการทำประกันความเสี่ยงราคาน้ำมันฯ ถึงเดือนธันวาคม 2560 ในสัดส่วนถัวเฉลี่ยร้อยละ 46 ของปริมาณการการใช้น้ำมันทั้งหมด

7.34.4 มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง ราคาที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์ หรือจะจ่ายเพื่อโอนหนี้สิน ในรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ร่วมตลาด ณ วันที่วัดมูลค่า

บริษัทฯ ใช้วิธีการและข้อสมมติฐานที่บริษัทฯ ใช้ในการประมาณมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินแต่ละชนิด ดังนี้

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เจ้าหนี้การค้า เงินกู้ยืม เงินค้างจ่าย เป็นมูลค่ายุติธรรมที่ใกล้เคียงกับราคาที่ยกมาในบัญชี

เงินลงทุนทั่วไป เป็นมูลค่ายุติธรรมโดยประมาณจากราคาตามบัญชีสุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่า สำหรับเงินลงทุนในตราสารทุนที่มีราคาตลาด เป็นมูลค่ายุติธรรมตามราคาตลาด

ลูกหนี้การค้า เป็นมูลค่ายุติธรรมจากยอดลูกหนี้การค้าสุทธิจากค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามบัญชี

ธุรกรรมอนุพันธ์ทางการเงิน เป็นมูลค่ายุติธรรมที่เกิดจากการปรับมูลค่าของสัญญาที่บริษัทฯ ทำไว้กับธนาคารตั้งแต่เริ่มต้น ด้วยราคาตลาด ณ วันที่ในรายงานเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงมูลค่าของสัญญา ณ เวลาปัจจุบันมากขึ้น

7.35 สัญญาและภาระผูกพัน

7.35.1 ภาระผูกพันในการซื้อเครื่องบิน

บริษัทฯ มีภาระผูกพันในการซื้อเครื่องบินที่ต้องชำระเป็นเงิน 15,361.54 ล้านบาท สำหรับเครื่องบิน A350-900 XWB จำนวน 4 ลำ คาดว่าจะได้รับมอบในระหว่างปี 2560-2561 ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

ภาระผูกพัน	ภายใน 1 ปี	เกิน 1 ปี - 5 ปี
ซื้อเครื่องบิน	7,187.89	8,173.65

7.35.2 สัญญาและภาระผูกพันเช่าเครื่องบิน

บริษัทฯ ได้ลงนามในสัญญาเช่าดำเนินงาน (Operating Leases) เครื่องบินจำนวน 42 ลำ โดยมีภาระผูกพันที่ต้องจ่ายค่าเช่าเครื่องบินตามสัญญาเช่าดำเนินงานเป็นจำนวนเงิน 4,150.49 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา หรือประมาณ 149,428.04 ล้านบาท ประกอบด้วย เครื่องบิน A320-200 จำนวน 15 ลำ A330-300 จำนวน 2 ลำ A350-900 จำนวน 8 ลำ B777-200 จำนวน 1 ลำ B777-300ER จำนวน 8 ลำ B787-8 จำนวน 6 ลำ และ B787-9 จำนวน 2 ลำ โดยมีเครื่องบินที่รับมอบแล้วจนถึงสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 จำนวน 34 ลำ และมีเครื่องบินที่ยังไม่ถึงกำหนดรับมอบอีกจำนวน 8 ลำ ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้ส่งมอบคืนเครื่องบินภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานในปี 2559 จำนวน 1 ลำ โดยจะมีเครื่องบินครบกำหนดสิ้นสุดสัญญาเช่าดำเนินงานในปี 2560 จำนวน 3 ลำ ในปี 2561-2564 จำนวน 9 ลำ และในปี 2565-2573 จำนวน 30 ลำ

ภาระผูกพันค่าเช่า ตามสัญญาเช่าเครื่องบินทั้ง 42 ลำ สำหรับระยะเวลาแต่ละช่วงมีดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ภาระผูกพัน	ภายใน 1 ปี	เกิน 1 ปี - 5 ปี	เกิน 5 ปี
Rent	11,896.79	59,112.12	78,419.13

7.36 ความเสียหายจากเหตุอุทกภัย

เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2554 เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมที่สนามบินดอนเมือง และสำนักงานใหญ่ทำให้ทรัพย์สินของบริษัทฯ ได้รับความเสียหาย ทั้งนี้ความเสียหายที่เกิดขึ้น บริษัทฯ ได้ทำประกันภัยไว้ ซึ่งทรัพย์สินที่เสียหายจะได้รับความคุ้มครองตามเงื่อนไขของกรมธรรม์ประกันภัย

บริษัทฯ ได้บันทึกผลเสียหายจากเหตุอุทกภัยสำหรับทรัพย์สินที่เสียหาย ประกอบด้วยเครื่องบิน A300-600 จำนวน 2 ลำ อะไหล่เครื่องบิน (Consumable Part) พัดศูทั่วไปและอุปกรณ์ของฝ่ายช่าง ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์ของฝ่ายช่าง และวัตถุดิบคลังกักตุน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทฯ ได้รับเงินค่าสินไหมทดแทน จากบริษัทประกันภัยเป็นจำนวนเงิน 1,967.07 ล้านบาท ทั้งนี้ บริษัทฯ รับรู้รายได้ค่าสินไหมทดแทนจากเหตุอุทกภัยเป็นจำนวนเงิน 1,967.07 ล้านบาท โดยบริษัทฯ ได้รับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับปี 2554 ปี 2555 ปี 2556 ปี 2557 และปี 2558 จำนวนเงิน 175 ล้านบาท 284.23 ล้านบาท 1,135.09 ล้านบาท 164.70 ล้านบาท และ 208.05 ล้านบาท ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ อยู่ระหว่างดำเนินการเรียกร้องเงินค่าสินไหมชดเชยจากบริษัทผู้รับประกันภัยให้ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในกรมธรรม์

7.37 ความเสียหายจากเหตุเที่ยวบิน TG 679

เมื่อวันที่ 8 กันยายน 2556 เที่ยวบิน TG 679 (เครื่องบินแบบ A330-300 ทะเบียน HS-TEF) ไกลออกนอกทางวิ่ง (Runway) หลังจากการนำเครื่องลงจอด ณ สนามบินสุวรรณภูมิ อุบัติเหตุในครั้งนี้มีผู้โดยสารได้รับบาดเจ็บเบื้องต้นประมาณ 80 คน และไม่มีผู้เสียชีวิต ส่วนของเครื่องบินได้รับความเสียหายอย่างหนัก ซึ่งเครื่องบินลำดังกล่าวได้ทำประกันภัยไว้ในวงเงิน 32.45 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา หรือประมาณ 1,014.01 ล้านบาท

กรณีที่เกิดขึ้น ผู้รับประกันภัยของบริษัทฯ รับทราบ พร้อมแต่งตั้งทนายความ รวมทั้ง Loss Adjusters เพื่อประสานงานกับบริษัทฯ ทั้งในเรื่องการเรียกร้องค่าเสียหาย การฟ้องร้อง และการชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้โดยสาร รวมทั้งการประเมินความเสียหายของเครื่องบินของบริษัทฯ จากเหตุที่เกิดขึ้น และเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2556 บริษัทฯ ได้รับเงิน Interim งวดแรกจากผู้รับประกันภัย จำนวน 250,000 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา หรือประมาณ 7.92 ล้านบาท

บริษัทฯ ได้ประเมินค่าใช้จ่ายในการซ่อมเครื่องบินร่วมกับ Surveyor ของผู้รับประกันภัย และการทำ Full Repair Assessment โดยบริษัท Airbus ได้ข้อสรุปว่าค่าใช้จ่ายในการซ่อมเครื่องบินสูงกว่าทุนประกันภัย ซึ่งเงื่อนไขของการประกันภัยถือว่าเครื่องบินลำดังกล่าวเสมือนเสียหายโดยสิ้นเชิง (Constructive Total Loss/CTL) ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้รับค่าสินไหมทดแทนจากผู้รับประกันภัยจากความเสียหายของเครื่องบินลำดังกล่าวแล้วทั้งสิ้น จำนวนเงิน 33.54 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา หรือประมาณ 1,087.28 ล้านบาท ซึ่งค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวประกอบด้วย มูลค่าของเครื่องบินเต็มทุนประกันภัย จำนวนเงิน 32.45 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา และค่า Additional Costs of Working และค่า Inflight Entertainment จำนวนเงิน 1.09 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา

ขณะนี้บริษัทฯ ได้จ่ายค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้โดยสารที่ได้รับบาดเจ็บจากเหตุการณ์ดังกล่าว และสามารถยุติการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนได้ทั้งหมดทุกกรณีเป็นที่เรียบร้อยแล้ว รวมค่าสินไหมทดแทนที่จ่ายให้ผู้โดยสารจากเหตุการณ์นี้ทั้งสิ้น 11.07 ล้านบาท

7.38 เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

7.38.1 บริษัทฯ ส่งมอบเครื่องบิน B777-200 จำนวน 1 ลำ คืนแก่ผู้ให้เช่า เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2560 ภายใต้เงื่อนไขของสัญญาเช่าดำเนินงาน

7.38.2 บริษัทฯ มีแผนการขอขยายระยะเวลา (Roll-over) เงินกู้ต่อจากกระทรวงการคลังในรูปการออกตราสาร Euro Commercial Paper (ECP) ภายในไตรมาส 1 ของปี 2560

7.39 การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการตรวจสอบผู้มีอำนาจของบริษัทฯ ให้ออกงบการเงินเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2560
